

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

2019 йил “ 21 ” ноябрь

№ПК-4526

“ ____ ” 20 г.

**Ядро физикаси институти илмий-тадқиқот фаолиятини
кўллаб-куватлаш чора-тадбирлари тўғрисида**

Ўзбекистонда ядро физикаси тадқиқотлари ўтган асрнинг 40-йилларида бошланган бўлиб, 50-йилларига келиб жадал ривожлана бошлади. Мамлакатда юқори малакали олимларнинг мавжудлиги, шунингдек, атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш йўлида Ўзбекистон олимларининг самарали илмий изланишлари ва амалий ишланмалари 1956 йилда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг (кейинги ўринларда – Институт) ташкил этилишига замин яратди.

Институт ўзининг 60 йилдан зиёд фаолияти давомида ядро физикаси ва ядервий технологиялар соҳасида дунё илмий ҳамжамияти томонидан тан олинган йирик тадқиқот марказига айланди.

Ўтган йиллар давомида Институт жамоаси томонидан муайян ишлар амалга оширилди, шу жумладан:

атом ядрои ва элементар зарралар физикаси, ядро тузилиши назарияси, қўйи ва ўта паст энергияларда ядроларнинг парчаланиши ва қўшилиши физикаси, юқори энергиялар физикаси, астрофизика ва космология, қаттиқ жисм радиацион физикаси, радиокимёнинг фундаментал жиҳатлари соҳаларида **ядровий олимларнинг фундаментал асослари** ривожлантирилди;

амалий радиокимё, радиоизотоплар ва улар асосида радиофармацевтик препаратлар ишлаб чиқариш, иқтисодиётнинг турли тармоқлари учун радиацион приборлар ва ускуналар тайёрлаш, опто- ва микроэлектроника учун янги материаллар олиш бўйича **амалий ядро технологиялари** яратилди.

Шу билан бирга, ядро физикаси соҳасида тадқиқотлар кўламини кенгайтириш, юқори малакали кадрларни тайёрлаш, Институтнинг илмий салоҳиятини янада ошириш учун қўшимча чораларни кўриш талаб этилмоқда, хусусан:

илмий тадқиқотларни молиялаштириш тизимини такомиллаштириш;

ёш олимларни тайёрлаш ва уларни илмий тадқиқотларга жалб этиш бўйича олиб борилаётган ишларнинг самарадорлигини ошириш, иқтисодиёт тармоқларида мавжуд долзарб муаммоларни ҳал этишга қаратилган амалий-илмий тадқиқотлар кўламини кенгайтириш ҳамда тадқиқот реакторидан самарали фойдаланиш;

атом энергетикаси йўналишидаги илмий изланишларни йўлга қўйиш;

Институтнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, шу жумладан, замонавий ядервий ускуналар, юқори энергияли циклотрон, юқори қувватли электрон тезлатгичлар, бошқа асбоб-ускуна ва жихозлар билан таъминлаш.

Ядро фанлари ва технологияларини ривожлантириш, ушбу йўналишда илмий тадқиқотларни олиб бориш тизимини тубдан такомиллаштириш ва Институт илмий-техник салоҳиятини ошириш, ядервий тадқиқот реакторидан самарали ва бехатар фойдаланишни таъминлаш, илмий-инновацион фаолиятни самарали ташкил этиш, унинг натижадорлигини таъминлашда кадрларнинг малакасини янада ошириш мақсадида:

1. Куйидагилар Институт **фаолиятининг асосий йўналишлари** этиб белгилансин:

назарий ва экспериментал ядро физикаси, атом энергетикаси ва ядервий технологиялар, қаттиқ жисм радиацион физикаси ва материалшунослик, ядервий аналитика ва радиокимё, илмий асбобсозлик бўйича фундаментал, амалий ва инновацион илмий тадқиқотлар олиб бориш ва илмий-инновацион ишланмаларни амалиётга татбиқ қилиш;

олий ўқув юртидан кейинги таълим институти фаолияти самарадорлигини таъминлаш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш ва иқтидорли ёшларни ҳар томонлама кўллаб-куватлаш;

республика мақсадли фан-техника ва инновацион дастурларини бажариш орқали ядро фани ва технологияларини мувофиқлаштиришда фаол иштирок этиш;

иктисодиётнинг реал сектори тармоқлари, таълим муассасаларидаги ўқув жараёнида Институт илмий салоҳиятидан самарали фойдаланиш, диссертация ишлари ва битирув малакавий ишларига раҳбарлик қилиш орқали фан, таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясини мустаҳкамлаш;

хорижда илмий кадрларнинг касбий малакасини ошириш, шунингдек, Институт илмий фаолиятига чет эллик олимлар ва мутахассисларни, шу жумладан хориждаги ватандошларни жалб қилиш;

Институт фаолиятига замонавий ахборот технологияларини кенг жорий этиш.

2. Куйидагилар:

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти фаолиятини такомиллаштириш бўйича мақсадли дастур (кейинги ўринларда – Мақсадли дастур) 1-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг 2020-2024 йилларга мўлжалланган илмий-тадқиқот ишлари дастури (кейинги ўринларда – Илмий-тадқиқот ишлари дастури) 2-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг 2021 йилгача мақсадли кўрсаткичлари (кейинги ўринларда – Мақсадли кўрсаткичлар) 3-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг тузилмаси 4-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети хисобидан молиялаштириладиган илмий ходимлари сонини босқичма-босқич камайтириб бориш жадвали 5-иловага мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти ходимларининг хориждаги етакчи илмий марказлар ва ишлаб чиқариш корхоналарида малакасини ошириш режа-графиги 6-иловага мувофиқ тасдиқлансан.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президенти Б.С. Юлдашев зиммасига Мақсадли дастур ва Илмий-тадқиқот ишлари дастури сифатли ҳамда тўлиқ бажарилишини таъминлаш ва Мақсадли кўрсаткичларга эришиш учун шахсий масъулият юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги қошидаги “Эл-юрт умиди” жамғармаси ва Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги Институт илмий ходимларининг хориждаги етакчи илмий марказлар ва ишлаб чиқариш корхоналарида малака оширишини таъминласин.

Инновацион ривожланиш ва новаторлик ғояларини қўллаб-куватлаш жамғармаси маблағлари, Институтнинг бюджетдан ташқари маблағлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги қошидаги “Эл-юрт умиди” жамғармасининг танлов натижаларига кўра белгиланган тартибда ажратилган маблағлари Институт илмий ходимларининг хорижда малака оширишини молиялаштириш манбалари этиб белгилансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, 2020 йилнинг 1 январидан бошлаб:

Институт ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш, бино ва иншоотларини сақлаш харажатларини молиялаштириш, шунингдек, жорий харажатларини қоплаш Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари хисобига амалга оширилади;

Институтда илмий-техник дастурлар доирасидаги фундаментал тадқиқотларнинг амалга оширилиши тўхтатилади ва бўшаган бюджет маблағлари Институтни сақлаш харажатларининг молиялаштирилишига йўналтирилади.

4. Институт фаолиятини молиялаштириш манбалари этиб қўйидагилар белгилансин:

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари;

халқаро молия ва бошқа институтлар, хорижий ташкилотларнинг грантлари;

хўжалик фаолияти хисобидан тушган маблағлар;

қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

5. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси бир ой муддатда:

янги таҳрирдаги Институт устави ҳамда лабораториялар ва илмий ходимлар фаолиятини йиллик баҳолаш тартибини белгиланган тартибда тасдиқласин;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги ҳамда Молия вазирлиги билан биргаликда Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган ёрдамчи ходимлар, жумладан, республикадаги илмий-тадқикот муассасаларининг илмий-ёрдамчи ходимлари штат нормативларини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва Инновацион ривожланиш вазирлиги манфаатдор идоралар билан биргаликда:

бир ой муддатда Институтни 2020-2024 йилларда ривожланиш концепциясини;

икки ой муддатда 2030 йилгача Институтнинг илмий изланиш фаолиятини ривожлантириш концепциясини ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун Фан ва технологиялар бўйича республика кенгашига киритсан.

7. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Хукуматининг айrim ҳужжатларига 7-иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсан.

8. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси А.А. Абдувахитов ва Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президенти Б.С. Юлдашев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Тошкент шахри

Ш.Мирзиёев

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “21” ноябрдаги ПҚ-4526-сон қарорига
1-илова

**Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти
фаолиятини такомиллаштириш бўйича
МАҚСАДЛИ ДАСТУР**

Т/р	Устувор масалалар	Молиялаштириш манбалари	Бажариш муддатлари	Масъул ижрочилар
I. Илмий изланишлар самарадорлиги ва натижадорлигини ошириш				
1.	Ядро физикаси институтининг (кейинги ўринларда – Институт) 2020-2024 йилларда ривожланиши концепциясини ишлаб чиқиши. Бунда халқаро тенденциялар ва илмий изланишлар билан мувофиқликни таъминлаш мақсадида республика ядро физикаси соҳасидаги мавжуд ҳолатни таҳлил қилиш, иқтисодиётнинг реал секторлари (кишлоп хўжалиги, тиббиёт, нефть ва газ саноати, ядровий ва радиациявий хавфсизлик ва бошқалар), айнан фан, технологиялар ва атом энергетикасида ядровий технологияларни кўллаш учун кадрларни тайёрлаш заруратини ҳисобга олган ҳолда мамлакат иқтисодиётининг ядровий технологияларига бўлган эҳтиёжини аниқлаш, Институт моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун зарур замонавий универсал ядро-физиковий қурилмаларни аниқлаш.	–	2020 йил 1 январь	Фанлар академияси (<i>Б.Юлдашев</i>), Инновацион ривожланиш вазирлиги (<i>И.Абдурахмонов</i>), манбаатдор вазирлик ва идоралар
2.	2030 йилгача Институт илмий изланиш фаолиятини ривожлантириш концепциясини ишлаб чиқиши ва тасдиқлаш. Бунда халқаро ҳамкорликни эътиборга олиб, республикада ядровий фан ва технологияларни ривожлантиришнинг истиқболли стратегик йўналишларини белгилаш, ушбу йўналишларни ривожлантиришда Институтнинг роли ва ўрнини аниқлаш, янги – ядровий энергетика йўналишини ривожлантиришда Институт учун устувор жиҳатларини белгилаб олиш, Институтнинг кадрлар етиштириб беришдаги ролини кучайтириш.	–	2020 йил 1 март	Фанлар академияси (<i>Б.Юлдашев</i>), Инновацион ривожланиш вазирлиги (<i>И.Абдурахмонов</i>), манбаатдор вазирлик ва идоралар
3.	Ядро физикаси институтининг илмий-техник ютуқларини амалиётга татбиқ этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиши. Бунда: ядро физикаси ва ядровий технологиялар, қаттиқ жисм радиацион физикаси, ядровий тиббиёт ва атом энергетикаси ҳамда нурланиш манбаларини кўллашга асосланган асбобсозлик соҳасида эришилган натижаларни яқин ва узок бўлмаган муддатларда амалиётга татбиқ этиш	–	2020 йил 1 февраль	Фанлар академияси (<i>Б.Юлдашев</i>)

Т/р	Устувор масалалар	Молиялаштириш манбалари	Бажариш муддатлари	Масъул ижрочилар
	бўйича таклифлар ишлаб чиқиш; республика корхоналари ва компаниялари эҳтиёжларидан келиб чиқиб, амалий изланишлар натижаларини ишлаб чиқаришга татбиқ қилиш дастурини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.		2020 йил 1 июнь	
4.	Республика иқтисодиёти ва фан йўналишларининг долзарб муаммолари ечимига қаратилган илмий изланишларни ташкил этиш ва ишланмаларни яратиш. Бунда иқтисодиёт тармоқларининг илмий хажмдор муаммоларини ҳал этиш учун Институт илмий-техник тадқиқотларининг устувор йўналишлари доирасида илмий лойиҳаларни шакллантириш.	Илмий-техника дастурларига ажратилган маблағлар	доимий	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахманов), Ядро физикаси институти
5.	Хориж илмий марказларда ядро фани ва унга ёндоғи йўналишларда фаолият олиб бораётган хориждаги ватандош олимларимизни Институтдаги илмий изланишларга жалб қилиш. Бунда: хориждаги илмий марказларда фаолият юритаётган ватандошларимиз ҳақидаги маълумотлар базасини яратиш; ватандош олимларимиз билан музокаралар олиб бориш; ватандошларимиз иштирокида илмий изланишлар лойиҳаларини тайёрлаш; войиҳаларни Фанлар академияси ва “Эл-юрг умиди” жамғармаси билан мувофиқлаштириш; войиҳаларни Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиш.	“Эл-юрг умиди” жамғармаси маблағлари	2020 йилдан бошлаб	Фанлар академияси (Б. Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахманов), “Эл-юрг умиди” жамғармаси (А.Бекмурадов)
II. Институт фаолиятини такомиллаштириш, малакали кадрлар тайёрлаш ва халқаро алоқаларни мустаҳкамлаш				
6.	Илмий ишлар натижаларини инвентаризация қилиш, уларни амалиётта татбиқ этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиши. Бунда Институтнинг илмий ишларини инвентаризация қилиш, Ўзбекистон Республикаси патентлари билан ҳимояланган интеллектуал мулк обьектларини баҳолаш, иқтисодиётнинг реал секторларида татбиқ этиш долзарблигидан келиб чиқиб, истиқболли илмий ишланмаларни таҳлил қилган ҳолда уларнинг рўйхатини ва уларни амалиётта татбиқ этиш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш.	-	2020 йил 1 январь	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Адлия вазирлиги ҳузуридаги интеллектуал мулк агентлиги (Т.Абдусатторов)

Т/р	Устувор масалалар	Молиялаштириш манбалари	Бажарыш муддатлари	Масъул ижрочилар
7.	Институт илмий ишланмаларининг доимий янгиланиб турадиган маълумотлар электрон базасини яратиш. Бунда Институт илмий ишланмалар маълумотлар электрон базаси дастурини ишлаб чиқиши ва уни мунтазам янгилаб туриш.	-	2020 йил 1 апрель	Ядро физикаси институти (Б.Юлдашев)
8.	Инновацион гоялар ва ишланмаларни ички ва ташқи бозорда тижоратлаштириш хизматини ташкиллаштириш. Бунда инновацион гоялар ва ишланмаларни тижоратлаштириш хизматини ташкил этиш юзасидан таклиф тайёрлаш.	-	2020 йил 1 февраль	Ядро физикаси институти (Б.Юлдашев)
9.	Ядро фани ва ядервий технологиялар соҳаси учун кадрлар тайёрлаш. Бунда: ёшларни институт илмий фаолиятига қизиктириш мақсадида Республиканинг соҳавий олий ўкув юргларида аудитория ва аудиториядан ташқари машгулотлар олиб бориш; Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига магистрлик диссертация ишларини Институт илмий лабораторияларида бажариш бўйича таклиф киритиш; Институт ходимлари ва бўлимларининг турдош кафедраларга эга “ММФИ” Россия миллый илмий тадқиқот ядро университети филиали, Ўзбекистон миллый университети ва Самарқанд давлат университетининг ўкув жараённада иштирок этишини таъминлаш.	Институтнинг бюджетдан ташқари маблағлари Давлат бюджети	доимий 2019 йил 1 декабрь 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб	Ядро физикаси институти (Б.Юлдашев)
10.	Ёш олимларни Институтга жалб этиш бўйича самарали чора-тадбирларини амалга ошириш. Бунда: Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига битирувчи ёш мутахассисларни тақсимлаш тизимини қайта тиклаш тўғрисида таклиф киритиш; Давлат гранти лойиҳалари штат жадвалида ёш олимлар улуши 30 фоиздан кам бўлмаслигини таъминлаш; ёш магистрлар учун стажер-тадқиқотчи лавозимидан мақсадли фойдаланиш.	-	2020 йил 1 январь 2020 йил 1 январь доимий	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов), Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги (И.Маджидов)
11.	Ядро физикаси институти илмий фаолиятини ривожлантириш концепциясида белгиланган илмий йўналишлар бўйича докторантурага квоталар ажратиш. Бунда докторантурада янги ихтисосликларни очиш ва мавжудларини кенгайтириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиши, диссертация ишини амалга	Давлат бюджети	2020 йил 1 июнь	Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов), Фанлар академияси

Т/р	Устувор масалалар	Молиялаштириш манбалари	Бажариш муддатлари	Масъул ижрочилар
	ошириш юзасидан узок муддатли илмий сафарга жүннатишини ташкиллаштириш.			(Б.Юлдашев), Ядро физикаси институти (Б.Юлдашев)
12.	Магистрларни Институт илмий-изланиш лойихаларига жалб қилиш. Бунда турдош олий таълим муассасалари билан магистрлик диссертацияларини Институттада бажариш тадбирлар режасини ишлаб чиқиш ва уни Фанлар академияси ва Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун киритиш.	Манфаатдор олий таълим муассасалари маблағлари	2020 йил 1 май	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирлиги (И.Маджидов)
III. Институт рақобатдошлигини таъминлаш				
13.	Хориждаги илмий муассасалар ва марказлар билан ҳамкорликда илмий изланишлар олиб боришни кенгайтириш. Бунда: Институт асосий илмий йўналишлари бўйича ҳамкорликда олиб бориладиган изланишларни келишиб олиш ва шу йўналишлар бўйича иш режаларини ишлаб чиқиш; қизиқиши билдирган турдош етакчи хорижий илмий марказлари, жамғармалари ва ташкилотлари билан шартномалар тузиш; илмий даражага эга изланувчиларнинг хориждаги анжуманлар, симпозиумлар ва бошқа тадбирларда қатнашишини йўлга кўйиш.	Халқаро молия институтлари, хорижий ва донор ташкилотларнинг грантлари ва маблағлари	2020 йил 1 январь доимий доимий	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов), Ташқи ишлар вазирлиги (А.Комилов), Инвестиция ва ташқи савдо вазирлиги (С.Умурзоқов)
14.	Ядрорий тадқиқотлар бирлашган институти (Россия Федерацияси) билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш. Бунда Ядрорий тадқиқотлар бирлашган институти билан ҳамкорликда олиб бориладиган илмий изланишлар ҳамда мазкур институт базасида кадрлар тайёрлаш иш режаларини ишлаб чиқиш, докторантларни диссертация ишини бажариш юзасидан узок муддатли илмий сафарга юбориш.	Аъзолик бадали маблағлари	2020 йил 1 июнь	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов)
15.	Катта Адрон Коллайдери йирик халқаро илмий лойихаларида Институт ходимларининг иштирокини таъминлаш. Бунда: Катта Адрон Коллайдеридаги ҳамкорликда олиб бориладиган илмий изланишлар режасини ишлаб чиқиш ва мувофиқлаштириш; кўшма тадқиқотларда қатнашиш.	—	2020 йил 1 апрель доимий	Фанлар академияси (Б.Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги

Т/р	Устувор масалалар	Молиялаптириш манбалари	Бажариш муддатлари	Масъул ижочилар
				(И.Абдурахмонов), Ташқи ишлар вазирлиги (А.Камилов)
16.	<p>Институтда олиб бориладиган илмий изланишлар асосий йўналишлари бўйича халқаро ва республика миқёсидаги илмий анжуманлар ташкил этиш ва ўтказиш. Бунда:</p> <p>республикада ўтказиладиган илмий-техникавий тадбирлар режасига киритиш учун ядроий энергетика ва ядроий технологиялар бўйича халқаро тадбирлар тақвимий режаларини тузиш ва Фанлар академияси билан мувофиқлаштириш;</p> <p>ҳар икки йилда “Ядро физикаси ва ядроий технологиялар” мавзусида республика ёш физиклар анъанавий анжуманини ўтказиб бориш.</p>	<p>Институтнинг бюджетдан ташқари маблағлари ва хомийлар маблағлари</p>	доимий	Фанлар академияси (Б.Юлдашев)
IV. Институт моддий-техника базасини мустаҳкамлаш				
17.	<p>Илмий ускуналар, эҳтиёт қисмлар ва реагентлар олиш бўйича йиллик дастурни амалга ошириш. Бунда:</p> <p>Институтга зарур бўлган хорижда ишлаб чиқарилган замонавий илмий ускуналарни олиш бўйича асосли таклифлар ишлаб чиқиш;</p> <p>ускуналар рўйхатини Фанлар академияси билан мувофиқлаштириш;</p> <p>Инновацион ривожланиш вазирлигига илмий ускуналар, эҳтиёт қисмлар ва реагентларни олиш йиллик дастурини тақдим этиш.</p>	<p>Инновацион фаолият ва новаторлик гояларини қўллаб-куватлаш жамғармаси маблағлари</p>	<p>2020 йил 1 январь 2020 йил 1 февраль доимий</p>	<p>Ядро физикаси институти (Б.Юлдашев), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов)</p>

**Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг
2020–2024 йилларга мўлжалланган илмий-тадқиқот ишлари
ДАСТУРИ**

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
Назарий ядро физикаси лабораторияси					
Куйи ва ўта паст энергияларда кўпнуклонли тизимларнинг коллектив ва микроскопик хоссаларини тадқиқ этиш	<p>Реакциялар бинар маҳсулотлари ҳосил бўлишида квазибўлиниш ва чуқур ноэластик тўқнашувлар ролини баҳолаш усусларини ишлаб чикиш.</p> <p>Икки ўлчамли номарк динамик тизимини таҳлил қилиш.</p> <p>Оғир ядролар коллектив галаёнланиш спектрида юкори тартибли эффектларни таҳлил қилиш.</p> <p>Енгил ядроли реакциялар учун асимптотик меъёрлаштирувчи коэффициентларни аниклаш.</p> <p>Уч альфа заррали углерод-12 ядросида квант фазавий ўтиш хусусиятларини тадқиқ этиш.</p> <p>Гиперсферик Лагранж-меш усулига асосланган уч заррали модель доирасида бор-8 ва литий-8 енгил ядроларининг тузилишини ўрганиш.</p> <p>Гаусс асосидаги</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий хисоботлар	2020 й.	<p>Бинар маҳсулотлар ҳосил бўлишининг тўлик кесими ҳисобланади, квазибўлиниш ва чуқур ноэластик сочилиш ҳиссаси аникланади.</p> <p>Квант тизимларнинг хусусиятларига ташки майдонларнинг таъсир этиш қонуниятлари аникланади.</p> <p>Ноадиабатик коллектив яқинлашиши доирасида оғир ядроларнинг staggering эффектининг тавсифи кўрсатилади.</p> <p>Бериллий-7 синтези реакциясининг барьеролди дифференциал периферия кесимини таҳлил қилиб, бериллий-7 радионуклиди синтезининг асимптотик мезонловчи коэффициенти ҳисобланади.</p> <p>^{12}C ядросининг зичлигини ўрганишда.</p>	<p>Олинган натижалар куйидагиларда кўлланилади:</p> <p>оғир ядроларнинг ҳосил бўлиш кесимларини ҳисоблашда;</p> <p>мураккаб тизимлар хоссаларига ташки омилларнинг таъсирини кўрсатишда;</p> <p>оғир ядроларни коллектив галаёнлантиришдаги катта спинларни юкори даражали кузатишларда;</p> <p>куйи энергияларда $^{6}\text{Li}(\text{p}, \gamma)^7\text{Be}$ и $^{3}\text{He}(\alpha, \gamma)^7\text{Be}$ ядро-астрофизикавий реакцияларни ҳисоблашда;</p> <p>Енгил ядроларнинг электромагнит тузилишини, ядро зарядининг тақсимланиш зичлигини ўрганишда.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	вариациявий усул доирасида бор-8 ва литий-8 енгил ядроларининг тузилишини тадқиқ этиш.			ғалаёнланган ҳолатдаги аспотенциаллари тақиқланган ҳоллардаги асосий энергетик спектрлари таҳлил қилиниб ҳисобланади. Бериллий-7 ва литий-8 ядроларининг яриманалитик кўринишдаги тўлқин функциялари олинади ва энергетик спектри ҳамда ўртача квадрат радиуси ҳисобланади.	
Бир нечта жисмлар квант физикаси масалаларини ечиш учун юқори самарали вариациявий усулларни ривожлантириш	Ядроларни бириктириб олиш ва бўлинишида сирт таранглиги кучининг ўрнини тадқиқ этиш. Икки ядроли тизим ядролари боғларининг ҳосил бўлиш ва узилиши динамикаси. Турли геометрик тузилишли ядроларнинг бирга бўлиш ҳолатларини таҳлил қилиш. Протонларда протонлар сочилиши ядро-астрофизиковий реакциясининг асимптотик назариясини ишлаб чиқиш. Икки ва уч жисмли моделлар доирасида астрофизик S-фактор, бор-8 ядроси синтези реакциясининг тезлигини назарий таҳлил қилиш. Катта портлашдан кейин бор-8 ядролари тарқалишини назарий	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2021 й.	Оғир ионлар билан кечадиган ядро реакцияларида икки ядроли тизимлар, сирт эфектлари динамикасини аниқлаш. Ядролар бирга бўлишининг турли ҳолатлари аниқланади. Ўта паст энергияларда off-shell кулон $e^+ p$ – сочилишининг умумий спин кинематикасидаги нейтроннинг релятивистик позитронга бериш реакцияси тезлиги ҳисобланади. Бор-8 ядроларининг ҳосил бўлиш реакцияси ва унинг катта портлашдан	Олинган натижалар куйидаги холларда кўлланилади: чукур ноэластик реакциялар динамикаси ва ўта оғир элементлар ядроларининг ҳосил бўлишини таърифлаш; оғир ядроларнинг баъзи статик хусусиятларини кўрсатиб бериш; куёш ва юлдузлардаги астрофизиковий жараёнларни таърифлаш; Куёш нейтриноси билан боғлиқ масалаларни ечиш.

Мавзунинг иоми	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>баҳолаш.</p> <p>Ядро шаклларининг ўзгариши динамик суюқ томчи ва квант тизими учун ҳаракат тенгламасини олиш.</p> <p>Оғир ядролардаги электрик квадрупол хоссаларни эътиборга олиб, ядроларда бирга бўлиш шаклларини таҳлил қилиш.</p> <p>Умумлаштирилган уч заррали асимптотик назарияни ишлаб чиқиш.</p> <p>Гиперсферик Лагранж-меш базисига асосланган учзаррали модель доирасида бериллий-7 ва литий-7 енгил ядролари тузилишини тадқиқ этиш.</p> <p>Гаус базиси асосидаги вариациявий усул доирасида бериллий-7 ва литий-7 енгил ядроларининг тузилишини тадқиқ этиш.</p>			<p>кейин тарқалиши тезлиги ҳисобланади.</p> <p>Қаватли ва гидродинамик модель доирасида ядро шаклининг ўзгариш динамикасини таърифлашнинг динамик ҳаракат тенгламаси аникланади.</p> <p>Ядроларнинг турли бирга бўлиш ҳолатлари аникланиб, уларнинг электромагнит хоссалари тадқиқ этилади.</p> <p>Узатиш механизмида учзаррали кулон динамикасини аниқ ҳисобга олган ҳолда ядронинг кучсиз боғланган чегараолди ҳолатларида зарядланган зарраларни узатиш юза бинар реакциялари тадқиқ этилади.</p>	<p>Олинган натижалар куйидагиларни таърифлашда ишлатилади:</p> <ul style="list-style-type: none"> ўта оғир ядролар хосил бўлиш реакциялари динамикаси; ўта оғир ядролар тузилиши ва статик хоссалари; куёш ва юлдузлардаги термоядровий жараёнлар; енгил зарраларни узатиш реакциялари.
	<p>Нуклонларнинг ўзаро тенг узатилмаслиги шароитида икки ядроли тизимларнинг хосил бўлиши ва парчаланишини ҳисоблаш.</p> <p>Оғир ядроларда турли геометрик шакллари ўртасидаги ўтишларни таҳлил қилиш.</p> <p>Учзаррали умумлашган асимптотик назарияни ишлаб</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2022 й.	<p>Динамик ҳаракат тенгламаси аникланиб қаватли ва гидродинамик модель доирасида ядрорий жараёнларни тарифлашга кўлланилади.</p> <p>Ядроларнинг турли бирга бўлиш ҳолатлари кўрсатилиб, уларнинг электромагнит хоссалари</p>	<p>Олинган натижалар куйидагиларни тарифлашда ишлатилади:</p> <ul style="list-style-type: none"> чукур ноэластик реакциялар ва ўтаоғир элементларнинг хосил бўлиш динамикаси; оғир ядроларнинг баъзи статик ва электромагнит
		<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2023 й.		

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиши кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
	<p>чиқиш (давоми).</p> <p>Фтор-17 ядросининг уч заррали континиум тузилишини боғланган каналлар дискретлаш усулида тадқиқ этиши.</p> <p>Паст энергияларда кислород-16 ядролари томонидан протонларни ютиб олиш реакциясининг дифференциал кесимини назарий баҳолаш.</p>			<p>тадқиқ этилади.</p> <p>Учзаррали асимптотик назария ёрдамида ^{10}B(^{7}Be, ^{8}B) ^{9}Be и ^{14}N(^{7}Be, ^{8}B)^{13}C реакциясининг дифференциал кесими таҳлил қилинади, $^{7}\text{Be} + \text{p} \rightarrow ^{8}\text{B}$ учун асимптотик меъёрловчи коэффициент аникланади.</p> <p>Сочилишнинг учзаррали тўлқин функцияси ва қуий энергияларда $\text{p} + ^{16}\text{O} \rightarrow ^{15}\text{O} + \text{d}$ пикап-реакциясининг дифференциал кесими хисобланади.</p>	<p>хоссаларини аниқлаш қуий энергияларда $^{7}\text{Be}(\text{p}, \gamma) ^{8}\text{B}$ реакцияси тезлигини хисоблаш.</p> <p>Натижалар протон терапияси билан боғлик муаммоларни ҳал қилишда қўлланилади.</p>
	<p>Тўқнашаётган ядролар шаклларининг ҳар хил деформацияланиши шароитида икки ядроли тизимларнинг ҳосил бўлиши ва парчаланишини хисоблаш.</p> <p>Оғир ядролар шаклининг фазавий ўтиш соҳасидаги моделини ривожлантириш.</p> <p>Умумлашган уч заррали асимптотик назарияни ишлаб чиқиш (давоми).</p> <p>Икки ва уч жисмли модель доирасида бериллий-7 ядроси синтези астрофизикавий реакцияси тезлигини назарий</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	<p>2024 й.</p>	<p>Икки ядроли тизим ҳосил бўлиш динамикасига ядролар тўқнашуви деформациясининг таъсири аникланади.</p> <p>Тўлиқ энергия эгрисидаги критик токнинг бузилган минимумлари хисобланади.</p> <p>Умумлашган учзаррали асимптотик назария ёрдамида ^{14}N(^{13}N, ^{14}O)^{13}C реакциясининг дифференциал кесимини таҳлил қилиш, $^{13}\text{N} + \text{p} \rightarrow ^{14}\text{O}$ учун асимптотик</p>	<p>Олинган натижалар қуидагиларни таърифлашда ишлатилади:</p> <ul style="list-style-type: none"> чукур ноэластик реакциялар ва ўтаогир элементларнинг ҳосил бўлиши; оғир элементларнинг баъзи статик хоссалари; ўта паст энергияларда $^{13}\text{N}(\text{p}, \gamma) ^{14}\text{O}$ реакцияси тезлигини хисоблаш. <p>Натижалар литийнинг Коинотда тарқалишини аниқлаш, кучли ўзаро таъсир, адронлар</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўрининши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>баҳолаш.</p> <p>Киралкварк модели доирасида нуклон ва дельта резонанслар тузилишини тадқиқ этиш.</p>			<p>меъёрловчи коэффициентлар аникланади.</p> <p>Асимптотик S-фактор, $p + {}^6\text{Li} \rightarrow {}^7\text{Be} + \gamma$ синтез реакцияси тезлиги ҳамда шу жараённинг ${}^7\text{Li}$ нинг Катта портлашдан кейинга тарқалишига таъсири хисобланади.</p>	тузилишини ўрганишда кўлланилади.

Кўп заррали тизимлар физикаси лабораторияси

Кўпзаррали жараёнларнинг ядроий, атом ва космологик масштаблардаги динамик моделини ишлаб чиқиши	<p>Дискрет коинот космологик моделини яратиш учун Эйнштейннинг майдон тенгламаларини олиш ва макроскопик гравитацион назариясини ривожлантириш.</p> <p>Кўпўлчамли гравитациявий моделларни ривожлантириш ва олинган майдон тенгламалари ечимини қидириш.</p> <p>Икки сатҳли зарралар тизими ва электромагнит модлар диссипациясини тадқиқ этиш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий ҳисоботлар</p>	<p>2020 й.</p>	<p>Коинотнинг ячайкали тузилишини хисобга олувчи космологик модель аникланади.</p> <p>Гравитациянинг макроскопик назарияси ривожлантирилади.</p> <p>Астрофизикавий объектларнинг ички аналитик ечими уларнинг ҳолат тенгламасини хисобга олиб аникланади.</p>	<p>Кўлланилиш соҳалари – астрофизика, космология, биология.</p>
Таъсирашувчи зарраларнинг катта тизими эволюциясини тадқиқ этиш ва уни информацион технологиялар ва биологияда кўллаш	<p>Тенгламаларни ечиш усуllibарини ишлаб чиқиши ва уларни таснифлаш. Кенг кўламли динамик фактор тенгламасини ечиш.</p> <p>Кўпзаррали атом тизимлари учун уларнинг ички тузилишини хисобга олиб, квант статистикаси усуllibарини ишлаб чиқиши.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий ҳисоботлар</p>	<p>2021 й.</p>	<p>Дискрет коинотнинг космологик модели доирасида кенг кўламли фактор ечими аникланади.</p> <p>Астрофизикавий объектлар атрофидаги кўпзаррали молекуляр жараёнлар кинетикасини таърифловчи модель</p>	<p>Кўлланилиш соҳалари – астрофизика, космология, қаттиқ жисмлар физикаси, асбобсозлик, биология ва информацион технологиялар. Олинган натижалар техникада кўлланиладиган ўта мустаҳкам иплар олишида қўлланилиши мумкин.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>Қаттиқ жисмлар тузилиши бир ўлчамли структураларининг физик параметрларига таъсирини хисобга олиб, қаттиқ жисмлар структурасини таҳлил қилиш.</p> <p>Боғланиш учун маълумот узатиш тизимини яратиш учун квант кинетик тенгламалар ечимидан фойдаланиш.</p>			<p>яратилади.</p> <p>Бир ўлчамли обьектлар физикавий тавсифи тенгламасини унинг таркиби ва симметриясига боғлиқ равищда тузиш ва ечиш усуслари ишлаб чиқилади.</p>	
	<p>Олинган космологик модель асосида молекуляр ва атомар водороддан ташкил топганprotoюлдузлар булутининг шаклланиш назариясини яратиш. Кўпзаррали молекуляр жараёнлар ва булутлар коллапсини тадқик этиш.</p> <p>Қаттиқ жисмлар тузилишини уларнинг икки ўлчамли структураларнинг физик параметрларига таъсирини хисобга олиб таҳлил қилиш.</p> <p>Нейронларда содир бўладиган жараёнларни тадқик қилиш учун квант кинетик тенгламалар занжирни ечимини кўллаш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий хисоботлар.</p>	2022 й.	<p>Икки ўлчамли обьектлар физикавий тавсифи тенгламасини унинг таркиби ва симметриясига боғлиқ равищда тузиш ва ечиш усуслари ишлаб чиқилади.</p> <p>Локал молекуляр жараёнларга боғлиқ ҳолда марказий обьект коллапси тенгламаси яратилади.</p>	<p>Кўлланилиш соҳалари – астрофизика, қаттиқ жисмлар физикаси, асбобсозлик, биология.</p> <p>Олинган натижалар ўта сезир детекторлар олишда кўлланилиши мумкин.</p>
	<p>Қаттиқ жисмлар тузилишини уч ўлчамли структураларнинг физикавий кўрсаткичларига таъсири нуқтаи назаридан кўриб чиқиш.</p> <p>Гравитациянинг майдон тенгламаси ва уни астрофизикада</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий хисоботлар</p>	2023 й.	<p>Уч ўлчамли обьектлар физикавий тавсифи тенгламасини унинг таркиби ва симметриясига боғлиқ равищда тузиш ва ечиш усуслари ишлаб чиқилади.</p>	<p>Кўлланилиш соҳалари – қаттиқ жисмлар физикаси, асбобсозлик, квант статистикаси.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>қўллашнинг аниқ аналитик ечимини топиш.</p> <p>Ташки кучлар таъсирини хисобга олиб, квант кинетик тенглама занжирини тадқиқ этиш.</p> <p>Халқа, диск, тор, Сатурнга ўхшаш обьектлар учун Эйнштейн тенгламаларини вакуумли ва ички ечимини топиш. Бир ўлчамли – уч ўлчамли структуралар учун олинган кўп ўлчамли ечимлари учун уларнинг умумлашмаларини кўриб чиқиш.</p> <p>Квант кинетик тенглама занжирни ечимини биологик жараёнларни тадқиқ этишда қўллаш.</p>			<p>Ҳолат тенгламасини хисобга олган ҳолда астрофизик обьектлар учун ички ечим яратилади ва таснифланади.</p>	

Ядро реакторлари физикаси лабораторияси

Бўлининш маҳсулотлари ва трансуран изотоплари радиофаоллигини камайтириш ва уларнинг ВВР-СМ тадқиқот реакторининг конструкцион материалларига таъсири	<p>Cf-252 ва НГ-150 нейтрон генератори каби нейтрон манбаларидаги реакциялар асосида нейтрон манбаларининг самарадорлигини тадқиқ этиш.</p> <p>Конструкцион материалларнинг электр ўтказувчанлиги кўрсаткичига кўра нейтронлар билан нурланиш дозасини ишлаб чиқиш ва реактор актив зонаси кўрсаткичларини аниqlаш.</p> <p>ВВР-СМ реакторида ИРТ-4М</p>	<p>Мақолалар, тезислар, Конференцияларда катнашиш, илмий хисоботлар</p>	<p>2020 й.</p>	<p>Бўлининш маҳсулотлари ва трансуран изотоплари фаоллигини камайтириш мақсадида нейтронлар манбаси самарадорлиги аниqlанади.</p> <p>Реактор фаол зонаси кўрсаткичлари ва конструкциявий материалларнинг нейтронлар билан нурланиш дозасини уларнинг электр</p>	<p>Натижалар трансмутация цикли самарадорлиги мезонларини аниqlашда қўлланилади.</p> <p>ВВР-СМ реакторини эксплуатация қилишда қўлланилади.</p>
--	---	---	----------------	---	---

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўрининши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
Ёқилғи циклларини оптималлаштириш ва ВВР-СМ ядро реактори параметрларини назорат қилиш усулларини ишлаб чиқиши.	русумли ядро ёқилғисини максимал ёкиш шароитларини тадқиқ этиш.			ўтказувчанлиги орқали аниқлаш усули ишлаб чиқилади. ИРТ-4М русумли ядро ёқилғисини максимал ёкиш шароитлари аниқланади. Материалларнинг электр ўтказувчанлиги асосида нейтронлар оқими зичлигини хисоблаш усули ишлаб чиқилади.	
	Конструкцион материаллар хоссалари, жумладан иссиқлик ва эластиклик хусусиятларига ядро ёқилғиси радиоактив нурланишининг таъсирини тадқиқ этиш. Конструкцион материаллар ва улар атрофидаги турли намуналарда ВВР-СМ реактори нейтронлари спектри ҳосил қиласидан дозалар тақсимотини баҳолаш. ВВР-СМ ядро реакторини эксплуатация қилиш мобайнида ишлатилган ядро ёқилғисининг герметиклигини назорат қилиш.	Мақолалар, тезислар, муаллифлик гувоҳномалари. Конференцияларда катнашиш, илмий хисоботлар.	2021 й.	ВВР-СМ ядро реактори конструкциявий материалларнинг иссиқлик ва эластиклик хоссаларига радиоактив нурланишининг таъсири қилиш механизми аниқланади. Ядро реактори конструкциясининг асосий элементларини эксплуатация қилиш вақтини баҳолаш учун дозалар тақсимоти хисобланади. Ишлатилган ядро ёқилғиси герметиклигини назорат қилиш усули ишлаб чиқилади.	ВВР-СМ реакторини эксплуатация қилишда кўлланилади.
	Радиациявий хавфсизлик меъёрлари асосида ядрорий қурилмада авария ҳолатларини моделлаштиришда атроф-мухитга бўлган радиологик	Мақолалар, тезислар, муаллифлик гувоҳномалари. Конференция-	2022 й.	Атроф-мухитга радиологик хавф баҳоланади. Ядро реакторларини хавфсиз эксплуатациядан чиқариш	Натижаларнинг кўлланилиши ходимлар, аҳоли ва атроф-мухитга радиациявий таъсирини камайтирилишини

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>хавфни баҳолаш.</p> <p>Радиоактив чиқиндилар ва ишлатилган иссиклик ажратувчи тўпламлардан чиқадиган радиоактив нуклиидлар билан ифлосланган радиоактив аэрозоллар миқдорини баҳолашининг янги усувларини ишлаб чиқиши.</p>	ларда қатнашиш, илмий ҳисоботлар		<p>қонуниятлари аниқланади.</p> <p>Радиоактив чиқиндилар ва ишлатилган ядро ёқилғисидан ажралиб чиқадиган радиоактив нуклиидлар билан ифлосланган радиоактив аэрозоллар миқдорини баҳолаш усувлари ишлаб чиқлади.</p>	таъминлайди.
	<p>Бўлиниш маҳсулотлари ва трансуран изотоплари фаоллигини камайтириш усувларини тадқиқ этиши.</p> <p>Ядро ёқилғисининг ёниш даражасини ошириш ва реакторнинг фаол зонасида энергиянинг бир текис ажралиб чиқиши даражасини аниқлаш.</p> <p>Турли даражада ёнган ядро ёқилғисининг герметиклигини аниқлаш.</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий ҳисоботлар	2023 й.	<p>Бўлиниш маҳсулотлари ва трансуран изотоплари активлигини камайтириш усувлари аниқланади.</p> <p>Реакторнинг фаолзонасида ёқилғини рационал жойлаштириш ва қайтарувчиларнинг оптимал конструкциясини қўллаш, бойитишини мукобиллаштириш ҳисобига энергиянинг нотекис ажралиши камайтирилади.</p> <p>Турли даражада ёнган ядро ёқилғисининг герметиклиги аниқланади.</p>	BVR-CM реакторини эксплуатация қилишда кўлланилади.
	<p>Трансмутацион циклнинг мезонларини аниқлаш.</p> <p>BVR-CM ядро реактори ишлаш режимини оптималлаштириш бўйича ишлаб чиқилган усувларни қўллаш бўйича таклифлар ва йўриқномалар</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий ҳисоботлар.	2024 й.	<p>Трансмутацион циклнинг мезонлари аниқланади.</p> <p>BVR-CM ядро реактори ишлаш режимини оптималлаштириш бўйича</p>	BVR-CM реакторини эксплуатация қилишда кўлланилади.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	тузиш.			ишлиб чиқилган усулларни қўллаш бўйича таклифлар ва йўрикномалар тузилади.	
Ядрорий тиббиёт лабораторияси					
Нур терапиясида бинар технологияларни ривожлантиришни тадқиқ этиши: фотон тутиб қолувчи ва нейтрон тутиб қолувчи терапия.	Самарий, гадолиний, олтин, висмут элементлари учун фотон тутиб қолувчи реакция унумини аниқлаш. Нишонда ўсимта заряд сони 53 дан ортиқ атомлар концентрациясини аниқлаш ва технология самарадорлигини баҳолаш. Инсон мияси глиом ўсимтаси тўқималарига нейтрон, гамма-нейтрон нурланиш таъсирини баҳолаш ва ўрганиш. Инсон мияси глиом ўсимтасининг радиорезистентлигини индивидуал баҳолаш учун клиник лаборатория усули ва таклифларни ишилаб чиқиш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2020 й.	Самарий, гадолиний, олтин, висмут элементлари учун фотон тутиб қолувчи реакция унумини аниқлашнинг янги усули аниқланади. Ўсимтада заряд сони 53 дан ортиқ ($Z \geq 53$) атомлар концентрациясини аниқлаш ва технология самарадорлигига ҳосил бўлган нурланишнинг энергетик тавсифлари боғликлигини баҳолаш. Инсон мияси глиом ўсимтасининг радиорезистентлигини индивидуал баҳолаш учун клиник лаборатория усули ишилаб чиқилади.	Маълумотлар базасини самарий, гадолиний, олтин, висмут элементлари учун фотон тутиб қолувчи реакция унуми бўйича маълумотлар билан тўлдириш. Ҳар бир бемор учун операциядан кейинги стандарт нур терапияси самарадорлигини прогноз қилиш.
	Таркибида гадолиний бўлган препаратлар учун фотон тутиб қолувчи реакциялар унумини тадқиқ этиши. Нишон (ўсимта)даги гадолиний атомлари концентрациясини аниқлаш ва технология самарадорлигига ҳосил бўлаётган нурланиш	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар.	2021 й.	Гадолиний тутган препаратлар учун фотон тутиб қолувчи реакциялар унуми бўйича янги маълумотлар олинади. Нишондаги (ўсимта) гадолиний атомлари концентрацияси аниқланади ва технология	Фотон тутиб қолувчи терапияда гадолинийнинг энг юқори самара берувчи препарати прогноз қилинади. Барча алоҳида бемор учун операциядан кейинги нур терапиясининг самарадорлиги прогноз қилинади.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>таъсирини баҳолаш.</p> <p>Инсон бош миясидаги астроцитом ўсимталари тўқималарига нейтрон, гамма гамма-нейтрон нурланишининг таъсирини баҳолаш ва ўрганиш.</p>			<p>самарадорлигига ҳосил бўлган нурланиш таъсири тушаётган нур энергиясига боғлик ҳолда баҳоланади.</p> <p>Инсон мияси астроцитом ўсимтасининг радиорезистентлигини индивидуал баҳолаш учун клиник лаборатория усули ишлаб чиқилади.</p>	
	<p>Таркибида олтин бўлган препаратлар учун фотон тутиб қолувчи реакциялар унумини тадқиқ этиш.</p> <p>Нишон (ўсимтадаги олтин атомлари концентрациясини аниқлаш ва технология самарадорлигига ҳосил бўлаётган нурланиш таъсирини баҳолаш. Инсон бош миясидаги астроцитом ўсимталари тўқималарига нейтрон ва гамма-нейтрон нурланишининг таъсирини баҳолаш ва ўрганиш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2022 й.	<p>Таркибида Au бўлган препаратлар учун фотон тутиб қолувчи реакциялар унуми ҳисобланади.</p> <p>Нишондаги (ўсимтадаги Au атомлари концентрацияси аниқланади ва технология самарадорлигига ҳосил бўлган нурланиш таъсири тушаётган нур энергиясига боғлик ҳолда баҳоланади.</p> <p>Инсон бош миясидаги астроцитом ўсимталари тўқималарига нейтрон ва гамма-нейтрон нурланишининг таъсирини ишлаб чиқилган индивидуал радиорезистентликни баҳолаш бўйича лаборатория-клиник усули ёрдамида баҳолаш.</p>	<p>Фотон тутиб қолувчи терапияда таркибида олтин бор юқори самара берувчи препарат прогноз қилинади.</p> <p>Барча алоҳида бемор учун операциядан кейинги нур терапиясининг самарадорлиги тадқиқ этилади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>Таркибида висмут бўлган препаратлар учун фотон тутиб қолувчи реакциялар унумини тадқиқ этиш.</p> <p>Нишон (ўсимта)даги висмут атомлари концентрациясини аниқлаш ва технология самарадорлигига хосил бўлаётган нурланиш таъсирини баҳолаш.</p> <p>Инсон бош миясидаги олигодендроглиом ўсимталари тўқималарига нейтрон, гамма ва аралаш-нейтрон нурланишининг таъсирини баҳолаш ва ўрганиш.</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2023 й.	<p>Таркибида висмут бўлган препаратлар учун фотон тутиб қолувчи реакциялар унуми хисобланади.</p> <p>Нишондаги (ўсимта) висмут атомлари концентрацияси аниқланади ва технология самарадорлигига хосил бўлган нурланиш таъсири тушаётган нур энергиясига боғлиқ ҳолда баҳоланади.</p> <p>Инсон бош миясидаги олигодендроглиом ўсимталари тўқималарига нейтрон ва гамма-нейтрон нурланишининг таъсирини ишлаб чиқилган индивидуал радиорезистентликни баҳолаш бўйича лаборатория-клиник усули ёрдамида баҳолаш.</p>	<p>Фотон тутиб қолувчи терапияда висмутнинг энг юқори самара берувчи препарати прогноз килинади.</p> <p>Барча алоҳида bemor учун операциядан кейинги нур терапиясининг самарадорлиги тадқиқ этилади.</p>
	<p>Фотон тутиб қолувчи терапиянинг таркибида самарий, гадолиний, олтин ва висмут мавжуд бўлган препаратлар, шунингдек, нурлантирувчи курилмалардан фойдаланиб, клиник амалиётда кенг кўлланилишини таъминлаш учун зарур шароитларни яратиш.</p> <p>Бош мия ўсимталарини нур терапияси билан даволашда</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2024 й.	<p>Мавжуд препаратлардан фойдаланиб, қатор нурлатиш курилмаларини ишлатган ҳолда ушбу технологияни клиник амалиётга кенг татбиқ этиш шароитлари аниқланади.</p> <p>Бош мия ўсимталарини нур терапияси билан даволашда</p>	<p>Бош мия ўсимтасини нур терапияси билан даволашнинг максимал самарадор ва соғлом тўқималарга минимал зарар етказувчи усулини яратиш ва таклифлар ишлаб чиқиши.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	ўсимта атрофидаги соғлом тўқималарга минимал зарар етказиш усулларини ишлаб чиқиши.			ўсимта атрофидаги соғлом тўқималарга минимал зарар етказиш усуллари ишлаб чиқилади.	

Ядро аналитикаси лабораторияси

Махсус тоза моддалар, технологик материаллар ва атроф-мухит объектларининг макро ва микрокомпонентлар таркибини ядро-физикавий ва масс-спектрометрик усуллар билан аниқлаш услубларини ишлаб чиқиши.	Ўта тоза моддалар ва уларни олиш учун ишлатиладиган бошлангич материаллар микроаралашма таркибини нейтрон-активацион аниқлаш услубларини ишлаб чиқиши. Санкцияланмаган ионлаштирувчи нурланиш манбаларини суд-кимёвий экспертиза қилишнинг радиометрик, рентгенфлуоресцент, нейтрон-активациявий ва масс-спектрометрик услубларини ишлаб чиқиши.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар.	2020 й.	Махсус тоза индий ва уни олиш учун ишлатиладиган бошлангич материалларнинг микроаралашма таркибини нейтрон-активациявий усулда аниқлаш услуби яратилади. Санкцияланмаган ионлаштирувчи нурланиш манбаларини суд-кимёвий экспертиза қилишнинг юқори сезгир услублари ишлаб чиқилади	Олмалиқ төғ-кон комбинатида ишлаб чиқариладиган махсус тоза индийни паспортлаш. Санкцияланмаган ионлаштирувчи нурланиш манбаларини суд-кимёвий экспертиза қилиши.
	Археологик топилмалар ёшини радиоуглерод усулида аниқлаш бўйича мавжуд услубларни таҳлил қилиши. Микроэлектроникада қўлланиладиган қотишмаларнинг компонент таркибини рентгенфлуоресцент усулда аниқлаш услубини ишлаб чиқиши.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар		Углероднинг ^{14}C изотопи-ни концентрациялашнинг оптимал усулларини аниқлаш, ^{14}C ни ўлчаш учун зарур ускуна ва ўлчаш шароитини танлаш. Углерод миқдори бўйича артефактлар ёшини аниқлаш усулини ишлаб чиқиши. Радиодеталлар	Археологияда, археологик топилмалар ёшини аниқлашда қўлланилади. “ФОТОН” АЖ да қўлланилади.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
				тайёрлашда ишлатиладиган кавшар, асос ва эпитетаксиал катламлар таркибини аниқлаш.	
	<p>Археологик топилмалар ёшини аниқлаш учун углерод-14 радиоизотопини концентрациялаш услугини ишлаб чиқиш.</p> <p>Махсус тоза моддалар таҳлили учун концентрациялаш жараёнида аралашма элементлар миграциясини аниқлашнинг масс-спектрометрик услугини ишлаб чиқиш.</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2022 й.	<p>Углерод-14 радиоизотопини концентрациялаш услуги ишлаб чиқилади.</p> <p>Махсус тоза моддаларни олиш жараёнида ифлословчи манбаларни аниқлаш мақсадида аралашма элементларни концентрациялаш пайтидаги миграциясини масс-спектрометрик аниқлаш усули ишлаб чиқилади.</p>	<p>Археологияда археологик топилмалар ёшини аниқлашда кўлланилади.</p> <p>Махсус тоза материаллар олишда кўлланилади.</p>
	<p>Археологик топилмалар ёшини аниқлаш услугини ишлаб чиқиш.</p> <p>Атроф-мухит объектларида (тупроқ, сув, ўсимликлар, ҳаво) табиий ва сунъий радионуклиидларни аниқлаш услугини ишлаб чиқиш</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар. Ихтирога ариза тайёрлаш	2023 й.	<p>Археологик топилмалар ёшини аниқлаш услуги ишлаб чиқилади.</p> <p>Атроф-мухит объектларини радиологик мониторинг услуги ишлаб чиқилади.</p>	<p>Археологик топилмалар ёшини аниқлаш.</p> <p>Курилаётган атом электр станцияси худудида доимий радиологик мониторинг олиб бориши.</p>
	Технологик материаллар (кеклар, концентратлар, металлургия ва кимё саноати чиқиндилари) таркибидаги камёб ва тарқоқ металлар микдорини	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш,	2024 й.	Технологик материаллар таркибидаги камёб ва тарқоқ металлар микдори аниқланади.	Ишлаб чиқариш чиқиндилари таркибидаги камёб ва тарқоқ металларни ажратиб олиш.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	аниқлашнинг ядро-физиковий ва масс-спектрометрик услубларини ишлаб чиқиш.	илмий хисоботлар. Ихтирога ариза тайёрлаш			
Радиокимё лабораторияси					
Ядро тиббиёти учун радионуклиидлар олишнинг радиокимёвий технологиясини ишлаб чиқиш, суюқ радиоактив чиқиндилиарни тозалаш учун модификацияланган ва композицион сорбентлар олиш.	<p>Мис ва рух сульфидлари асосидаги майда дисперс сорбентларнинг сорбция қилиш хусусиятларини тадқиқ этиш.</p> <p>Реакторда лютеций-177 радионуклидини, циклотронда молибден-99, кадмий-109, кобальт-57, гадолиний-67 радионуклиидларини олиш технологияларини таҳлил қилиш.</p> <p>Ядрорий нишонлар, якуний радионуклиидларни олиш унумига таъсир этувчи омилларни тадқиқ этиш ва нурлатиш натижасида уларнинг ҳосил бўлиш унумини хисоблаш.</p> <p>Силикагель ва бентонит асосидаги сорбентларда цезий-137 радионуклидининг статик ва динамик сорбциясини тизимли ўрганиш.</p> <p>Икки фазали кимёвий тизимларда радионуклиидларни тақсимланишини тадқиқ этиш.</p> <p>Силикагель ва бентонит асосидаги сорбентларда кобальт-60 радионуклидининг статик ва динамик сорбциясини тизимли</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p> <p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p> <p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2020 й. 2021 й. 2022 й.	<p>Майда дисперс сорбетларда цезий ва кобальт радионуклиидлари сорбциясининг конуниятлари аниқланади.</p> <p>Радионуклиидлар олиш технологияларининг камчиликлари аниқланади.</p> <p>Ядрорий нишонларни нурлатишнинг оптималь шароитлари танланади.</p> <p>Цезий-137 сорбциясининг конуниятлари аниқланади.</p> <p>Танлаб олинган кимёвий тизимларда радионуклиидларнинг тақсимланиши конуниятлари аниқланади.</p> <p>Танлаб олинган сорбентларда Кобальт-60</p>	<p>Олинган натижалар суюқ радиоактив чиқиндилиарни тозалаш учун янги сорбентлар синтезида кўлланилади.</p> <p>Натижалар радионуклиидлар олиш технологиясини ишлаб чиқишида кўлланилади.</p> <p>Ядрорий курилмаларда ядрорий нишонларни нурлатиш шароитларини аниқлашда кўлланилади.</p> <p>Цезий-137 радионуклидини селектив сорбция қилувчи сорбентни синтез қилишда ишлатилади.</p> <p>Нурлатилган нишонлардан радионуклиидларни ажратиб олишнинг радиокимёвий схемаси ва шароитларини аниқлашда ишлатилади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
	ўрганиш. Максадли радионуклиидларни концентрациялаш, тозалаш ва сифатини текширишнинг аналитик усуллари учун кимёвий тизимларни тадқиқ этиш. Силикагель ва бентонит асосидаги сорбентларда баъзи оғир металларнинг статик ва динамик сорбциясини тизимли ўрганиш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисоботлар	2023 й.	Радионуклиидлар олиш ва уларнинг сифатини аналитик назорат қилишнинг радиокимёвий технологиялари ишлаб чиқилади. Тадқиқ этилаётган сорбентларда баъзи оғир металлар сорбциясининг қонуниятлари аниқланади.	Кобальт-60 радионуклидини селектив сорбция килувчи сорбентни синтез қилишда ишлатилади. Радионуклиидларни олиш технологиялар синовдан ўtkазилади ва ишлаб чиқаришга татбиқ килинади. Оғир металларни селектив сорбция килувчи сорбентни синтез қилишда ишлатилади.
	Ядрорий нишон сифатида ишлатиладиган никель-58 ва молибден-100ларнинг тўйинтирилган изотопларини қайта ишлатиш учун уларни регенерация қилиш усулларини тадқиқ этиш. Ядро технологиясидаги суюқ радиоактив чиқиндишларни тозалаш учун синтез қилинган композицион сорбентларни тадқиқ этиш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисоботлар	2024 й.	Никель-58 ва молибден-100 тўйинтирилган изотопларини регенерация қилиш технологияси ишлаб чиқилади. Суюқ радиофаол чиқиндишлар ва оқава сувларни оғир металлардан тозалаш технологияси ишлаб чиқилади.	Бойитилган изотопларни регенерация қилиш технологиясини реал нишонларда синаб кўриш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш. Ишлаб чиқилган технологияларни реал шароитда синаб кўриш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш.

Оптик ҳодисалар радиациявий физикаси лабораторияси					
Истиқболли сцинтилляторлар ва диодли лазерларда қўлланиладиган кенг зонали оксидлар ва	Оптик материалларда ранг киритиш ва нур сочиш марказлари ҳосил бўлишига таъсир килувчи технологик, радиациявий, хусусий ва	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш,	2020 й.	Кенг зонали оксид, фторид кристаллар ва керамик материалларнинг спектрал-люминисцент ва спектрометрик хоссаларига	Натижалар тадқиқ этиладиган материалларни ўстириш ва хоссаларини яхшилаш учун уларнинг таркибини

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриши	Бажариши муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
Фторид қаттиқ жисм материалларининг спектрал-люминисцент тавсифлари ва радиациявий фаоллаштирилган ҳодисалар	<p>Аралашмалар ҳисобга ҳосил бўладиган нуксонлар табиатини тадқиқ этиш.</p> <p>Оксид ва фторидли кристалларнинг ишчи хусусиятларига радиациявий, термик ва нурланишлар таъсирининг умумий қонуниятларини аниқлаш.</p> <p>Тадқиқ этиладиган материалларнинг оптик, люминисцент ва сцинтилляция хусусиятларини яхшилаш учун термик ва радиациявий ишлов бериш бўйича таклифларни ишлаб чиқиши.</p>	Илмий ҳисоботлар		турли ионлаштирувчи нурланишлар ва бошқа ташқи омилларнинг (турли муҳитларда термик ишлов бериш) таъсири аниқланади.	оптимальлаштирища кўлланилади.
	<p>Кўшимчалар киритилмаган намуналарда гамма, электрон ва нейтронларнинг паст дозалари таъсирида кечадиган радиациявий жараёнлар қонуниятлари ва спектрал люминисцент тадқиқ этиши.</p> <p>Турли аралашмалар киритилган намуналарнинг радиациявий ва спектрал люминисцент хоссаларига гамма, электрон ва нейтронларнинг юқори дозалари таъсирини тадқиқ этиш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисоботлар</p> <p>Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисоботлар</p>	2021 й. 2022 й.	<p>Гамма, электрон ва нейтронларнинг паст дозаларида кечадиган спектрал люминисцент ва спектрометрик ўзгаришларнинг қонуниятлари аниқланади.</p> <p>Истиқболли диодли лазерлар ва сцинтилляторларда гамма, электрон ва нейтронларнинг юқори дозалари таъсирида кенг зонали оксидлар, фторид қаттиқ жисмли материалларнинг хоссаларини ўзгариш</p>	<p>Натижалар лазер ва сцинтилляциявий материалларни ишлатувчи ва ишлаб чиқарувчи мутахассислар томонидан фойдаланилади.</p> <p>Натижалар лазер ва сцинтилляцион материалларни ишлаб чиқиш ва эксплуатация қилишда кўлланилади</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
				қонуниятлари аниқланади.	
	Диодли лазерлар учун истиқболи бўлган намуналарнинг генерацион тавсифларига тури нурланишларнинг таъсир қилиш қонуниятларини ҳамда янги сцинтиллятор материалларнинг хосаларини аниқлаш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар.	2023 й.г.	Янги сцинтилляцион материалларнинг спектрометрик хусусиятлари ва диодли лазерларнинг генерация қилиш хоссаларига гамма, электрон ва нейтрон нурланишнинг таъсири қонуниятлари бўйича янги маълумотлар олинади.	Олинган натижалар сцинтилляцион ва лазер материалларининг ишчи тавсифларини яхшилашда қўлланилади.
Каттиқ жисмлар электроникаси радиациявий физикаси ва техникаси лабораторияси					
Легирланган монокристалик кремний ядротрансмутациясида радиацион-стимулланган жараёнлар	Легирланган кремнийга тури радиациявий нурланиш билан таъсир эттирилганда аралашма нуксонлар комплексида структуравий ўзгаришлар, кичик ўлчамли ҳолатлар ва кластерларни тадқиқ этиш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда иштирок этиш, илмий хисобот.	2020 й.	Радиацион-индукцияланган жараёнларда легирланган кремнийда юзага келувчи структуравий ўзгаришлар механизмларини аниқлаш. Квазикимёвий реакциялар боришини кўрсатувчи кинематик тенгламаларни олиш.	Изланишлар натижалари нуксон ҳолатларини, кичик ўлчамли ҳолатлар ҳосил бўлиши ва кластер структуралари қоришмаларни хисобга олганда монокристалик кремнийга радиация таъсирида радиацион

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
				Панжара матрицасида қоришмаларни хисобга оловчи кремнийдаги метобарқарор кластер ҳолатлари моделлари тавсия қилинади.	бошқарув услубарини аниқлаш имкониятини беради.
	<p>Турли флюенсли нейтронлар билан нурлантирилганда бошланғич кристал компенсация даражасининг радиацион стимулланган жараёнлар боришига таъсирини тадқик этиш.</p> <p>Монокристалдаги бошланғич технологик қоришмага боғлиқ ҳолатда бир жинсли легирланган тез аралашувчи компенсацияланувчи қоришмали кремнийни олиш имкониятларини тадқик этиш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияла рда иштирок этиш, илмий хисобот</p>	2021 й.	<p>Турли флюенсли нейтронлар билан нурлантирилганда бошланғич кристал компенсация даражаси радиациявий стимулланган жараёнлар бориши таъсирини аниқлаш.</p> <p>Бошланғич технологик қоришмага боғлиқ ҳолда бир жинсли легирланган тез аралашувчи компенсацияланувчи қоришмали кремнийни олиш усуллари аниқланади.</p>	<p>Олинган натижалар ядро-трансмутацион материаллар олиш услубларни ишлаб чиқишида қўлланилади.</p>
	<p>Легирланган қоришма типига ва уларнинг кристалнинг электрофизик хоссаларига боғлиқ ҳолда радиацион-стимулланган жараёнлар боришини тадқик этиш ва қонуниятларни аниқлаш.</p> <p>Легирланган кристалларни нейтронлар оқимида радиациявий ишлов бериш режимларини ўрганиш ва структуравий нуқсон ҳолатларини аниқлашни</p> <p>Ядервий трансмутацияси туфайли кремни матрицасидаги</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Конференцияла рда иштирок этиш, илмий хисобот</p>	2022 й.	<p>Радиацион-стимулланган жараёнлар бориши қонуниятларини ва уларнинг кристалнинг электрофизик хоссаларига таъсирини аниқлаш.</p> <p>Структуравий нуқсон ҳолатларини белгилаш ва кичик ўлчамли ҳолатлар моделини яратиш.</p>	<p>Қоришмани ва нурлантириш режимларини аниқлаш йўли билан ядервий трансмутацияланган кремний олинади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	кичик ўлчамли ҳолатларнинг компьютер моделларини яратиш Ядротрансмутациясида легирланган ва легирланмаган кремний нуксон ҳолатлари структуравий параметрлари ва уларнинг ҳажм бўйича тақсимотини тадқиқ этиш Ядрорий трансмутацияда терморадиацион жараёнларни легирланган коришмалар тақсимоти бир жинслилигига боғлиқлигини ўрганиш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияла рда иштирок этиш, илмий хисобот	2023 й.	Ядротрансмутациясида легирланган ва легирланмаган кремний нуксон ҳолатлари структуравий параметрлари ва уларнинг ҳажм бўйича тақсимотини аниқлаш. Терморадиацион жараёнларни легирланган коришмалар тақсимоти бир жинслилигига боғлиқлиги бўйича маълумотлар олиш.	Олинган натижалар кремнийлик структуралар хоссаларини бошқарища кўлланади.
	Олдиндан легирланган тез аралашувчи коришмали ядрорий трансмутацион кремний модификацияси хоссалари ва параметрларини аниқлаш. Бошлангич кристалда технологик коришмаларни ҳисобга олиб, легирланган кристал ядротрансмутацияси технологиясини оптималлаштириш.	Мақолалар, тезислар. Конференцияла рда иштирок этиш, илмий хисобот	2024 й.	Модификация услубларининг ядротрансмутацияланган кремни параметрларига тасирини аниқлаш. Легирланган кремни ядротрансмутацияси технологияси оптимизациясини ишлаб чиқиш.	Олдиндан белгиланган хоссали кремнили структураларни олиш.

Экспериментал ядро физикаси лабораторияси

Ядро-астрофизик реакциялар, оғир ионларнинг ядролар билан ўзаро таъсири ва бўлинишини тадқиқ этиш, шунингдек, бу изланишларнинг ядро	Ўта кўйи энергияларда кесимнинг жуда кичик қийматлари ва чиқиши реакциялари прецизион ўлчашлари учун ўта тоза германийли детекторлар асосидаги экспериментал	Мақолалар, тезислар. Конференцияла рда иштирок этиш, илмий хисобот.	2020й.	Фойдали сигналнинг фонга нисбатини 7-10 баробар яхшилаш. Углерод $-12 \rightarrow \text{Бор-11+протон}$ реакциялари учун эластик сочилиш дифференциал кўндаланг	Олинган натижалар астрофизик S-фактор ва астрофизик ядро реакциялари тезлигини ҳисоблаш учун кўлланилади. Олинган натижалар
--	--	--	--------	--	--

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
энергетикаси соҳасида ишлатилиши	<p>услубларни яратиш. Азот -15 оғир ионларининг бор-11 ядролари билан ўзаротаъсирида эластик сочилиш ва нуклонлар алмашинуви жараёнларини тадқиқ этиш. Энергиялари 13.5-14.5 МэВ оралигига тез нейтронларни ўрта ва оғир ядролар ўзаро таъсири кесимларини ўлчаш ва олинган натижаларни таҳлил қилиш.</p>			<p>кесимлари, шунингдек, асимптотик коэффициенти аникланади. 13.5 – 14.5 МэВ энергияларда атом сони 40 дан ошиқ ядролар учун реакция нейтрон кесимлари олинади.</p>	ADS-системасини лойиҳалаштиришда қўлланилади.
	<p>650 кэВдан юқори биринчи резонанс энергиясидан катта энергетик соҳадаги протонни ютиб қолиш реакциясининг унумини ҳисоблаш. Бор-10, Бор- 11 + Бор-10 эластик сочилиши ва Бор-10 оғир ионларининг Бор-10 ва Бор-11 ядролари билан таъсирлашишида нуклонлар узатиш жараёнини тадқиқ этиш. Тез нейтронларнинг ядро билан тўқнашиши ҳамда нейтронларнинг ноэластик сочилиши ва (n-γ) корреляцияларида нейтронларнинг бурчак тақсимотини ўлчаш.</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисботлар	2021 й.	<p>$^{12}\text{C}(\text{p},\gamma)^{13}\text{N}$ реакцияси тезлигини асимптотик меъёрий коэффициент орқали хисобланади ва реакция унумининг экспериментал кийматлари аникланади $^{10,11}\text{B}+^{10}\text{B}$ ва $^{11}\text{B}(\text{Be}^{10})^{12}\text{C}$ реакциялари учун эластик сочилишнинг дифференциал кесими ҳамда $^{12}\text{C} \rightarrow ^{11}\text{B}+\text{p}$ тизими учун асимптотик меъёрий коэффициенти аникланади. Оғир ядролар намуналаридан нейтронлар чиқишининг самарали унуми, ҳамда нейтронларнинг ноэластик сочилишининг энергетик боғлиқлиги аникланади.</p>	<p>S-факторларни ва астрофизиковий реакциялар тезлигини ҳисоблаш учун $^{12}\text{C} \rightarrow ^{11}\text{B}+\text{p}$ реакциясининг асимптотик меъёрий коэффициенти ишлатилади.</p> <p>Натижалар ADS қурилмаларини лойиҳалаштириш ва яратишида қўлланилади.</p> <p>Ноэластик сочилиш ва корелляция натижалари ядро реакциялари ва ядро назарияси ривожлантиришда ишлатилади.</p>
	Куйи ва ўта паст энергияларда кечадиган астрофизик муҳим	Мақолалар, тезислар.	2022 й.	Бир заррали ядрорий ҳолатлар учун	Натижалар лазер ва сцинтиляцион

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>бўлган протонни радиациявий ютиб қолиш $^{16}\text{O}(\text{p},\gamma)^{17}\text{F}$ реакциясининг унумини ўлчаш.</p> <p>Кулон ости энергиялари соҳасида $^{12}\text{C}+^{10}\text{B}$, $^{16}\text{O}+^{10}\text{B}$ сочилиши ва ^{10}B, ^{13}C ни $^{10-11}\text{B}$, ^{12}C ва ^{16}O нуклон узатиш жараёнларини тадқиқ этиш.</p> <p>“Нишонланган” нейтронлар техникасидан фойдаланиб турли намуналардаги енгил элементларни масофадан аниқлашнинг экспериментал усулини яратиш.</p>	Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисоботлар		<p>экспериментал дифференциал кесим ва асимптотик меъёрий коэффициентларни аниқлаш.</p> <p>S-фактор, астрофизиковий ядро реакциялари ва нейтронларни радиациявий ютиб қолиш реакциялари тезлиги ҳисобланади.</p> <p>Намуналар таркибини енгил элементлар орқали аниқлаш услуби ишлаб чиқлади.</p>	материаллар олишда кўлланилади.
	<p>200–1500 кэВ энергия соҳасида астрофизик муҳим протонни радиациявий ютиб қолиш ^{10}B, ^{14}N, $^{24-25}\text{Mg}$ реакциясининг унумини ҳисоблаш.</p> <p>“Нишонланган” нейтронлар техникасидан фойдаланиб (NERD) ядролар узатиш усули билан ўта енгил элементлар концентрациясини аниқлаш усулини такомиллаштириш.</p>	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда катнашиш, илмий ҳисоботлар	2023 й.	<p>Ўта паст энергиялар соҳасида ^{10}B, ^{14}N, $^{24-25}\text{Mg}$ ядроларининг протонларни радациявий ютиб қолиш реакцияси тезлиги ва экспериментал унуми аниқланади ва асимптотик меъёрий коэффициент орқали ҳисобланган қийматлар билан такъослаш.</p> <p>Водород ва гелий барча изотопларининг концентрациялари 10 марта юқори сезгириликка эга NERD усулида ўлчаш тизимини яратиш.</p>	<p>Натижалар S-факторларни астрофизиковий ядро реакциялари билан лабораторияда эришиб бўлмайдиган ўта паст энергияларда экстраполяция қилиш имконини баҳолашда ишлатилади.</p> <p>Олинган натижалар турли технологик ускуналар ва материаллар сиртида енгил элементлар концентрациясини аниқлашда кўлланилади.</p>
	Кулон барьери яқинидаги энергияларда углерод-11, азот-13,	Мақолалар, тезислар.	2024 й.	Бирзарралли ядервий конфигурация учун	Натижалар водороднинг юлдузларда

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўрининши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	фтор-18 радиоактив дастасининг тескари геометриясида протонлар сочилиши ва (d,n) реакциясининг дифференциал кесимини ўлчаш.	Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар. Ихтирога ариза тайёрлаш		астрофизикавий факторлар ва ўта паст энергияларда углерод-11, азот-13, фтор-18 ядролари томонидан протонни радиациявий ютиб қолиш реакциясининг асимптотик меъёрий коэффициенти аниқланади.	ёниши портлаш жараёнларида замонавий нуклеосинтез сценариисини текшириб кўришда кўлланилади.

Қаттиқ жисмларда структуравий ўзгаришлар лабораторияси

Титан асосидаги кўпкомпонентли қотишмаларнинг кристал панжараси остига метал ва/ёки нометалларни киритишдаги структуравий ва фазавий ўтишларни нейтронографик тадқиқ этиш.	Қийин эрувчан $Ti_xMo_{1-x}C$ қотишмасидаги компонентлар концентрацияларининг турли нисбатларида ва термик илизов беришнинг турли режимларидаги хоссаларини комплекс тадқиқ қилиш. Кремний монокристал эпитаксиал пленкаларига олтингугурт изотопини радиациявий термик усул билан биртекис киритиш усулини ишлаб чиқиши.	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2020 й.	Таркибида молибденнинг максимал микдори бўлган ва оптималь механик хоссаларга эга $Ti_xMo_{1-x}C$ бир фазали қотишмаларини олиш шароитлари аниқланади. $Ti_xMo_{1-x}C$ қотишмасининг муқобил кристал тузилиши ва фазавий ўзгаришларга чидамлилик харорат оралиги аниқланади. Кремний монокристал эпитаксиал пленкаларига олтингугурт изотопини бир текис киритишнинг радиациявий термик усули ишлаб чиқилади.	Натижалар асбобсозлик техникасида кўлланилади.
	Қийин эрувчан қотишма $Ti - Mo - N$ тизимида компонентларнинг турли концентрация нисбатлари ва термик ишлов бериш	Мақолалар, тезислар. Конференцияларда қатнашиш,	2021 й.	$Ti_xMo_{1-x}N$ бир фазали қотишмаларини молибденнинг максимал микдори ва оптималь механик хоссаларга эга	Натижалар асбобсозлик техникасида кўлланилади.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>шароитларидағи хоссаларини комплекс ўрганиш. Олтингугурт изотопи билан компенсация қилинган киритмали кремний пленкаларининг структуравий ва сирт ҳолатларини ҳамда олтингугурт-32 изотопининг нуксон марказлари параметрларини тадқиқ этиш.</p>	илмий хисоботлар		<p>қотишмасини олиш шароитларини аниқлаш. $Ti_xMo_{1-x}N$ қотишмасининг муқобил кристал тузилишини ва фазавий ўзгаришларга чидамлилик ҳарорат оралиги аниқланади. Олтингугурт изотопи билан компенсация қилинган киритмали кремний пленкаларининг структуравий ва сирт ҳолатларини, ҳамда олтингугурт-32 изотопининг нуксон марказларининг параметрлари аниқланади.</p>	
	<p>Термик ишлов беришнинг ҳар хил режимларида $Ti - Mo - C - N$ тизимини компонентларнинг турли нисбий концентрациялари учун қийин эрувчи қотишмаларга киритилгандаги хоссаларини комплекс ўрганиш. Монокристалларнинг хоссаларига таъсир қилишга олиб келувчи материал таркибиغا кўшимчаларни киритиш орқали радиацион термик легирланашнинг янги ёндашувини кўллаш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2022 й.	<p>Механик хоссаларнинг оптимал қийматлари учун якка фазалик қотишмалар олиш режимини аниқлаш. $Ti_xMo_{1-x}CyN_{1-x}$ қотишма кристал структураси ва эҳтимолли фазавий ўтишлар тургунлиги таъминланган ҳарорат интервали аниқланади. Берилган параметрлар ва характеристикалар учун радиацион термик легирланган ярим ўтказувчан кристаллар олинади.</p>	<p>Қаттиқ ва коррозияга чидамли қотишмалар ишлаб чиқаришига тавсиялар берилади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>Ti-Mo-C, Ti-Mo-N ва Ti-Mo-C-N қотишмалар тизимининг хоссалари ва кристалл структурасига турли дозадаги ионлаштирувчи дозаларнинг таъсирини ўрганиш. Ярим ўтказгичлар параметрларини модификациялаш мақсадида материал таркибига аралашма киритиш орқали радиацион-термик легирлангаш каби янги ёндашувни кўллаш.</p> <p>Ташки таъсир (ҳарорат ва гамма-нурланиш) остида иккиланган Ti-C-H ва Ti-C-H-D панжара ости нометаллардан ташкил топган тизимлар киритмаларга эга қотишмаларда структурали фазали ўтишларни тадқиқ қилиш.</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2023 й.	<p>Ионлаштирувчи нурланишнинг кристалл структура тургунилиги ва механик хусусиятларининг такомиллашувига таъсирининг оптимал режимини аниқлаш.</p> <p>Берилган параметрлар ва характеристикаларда радиацион- термик легирланган ярим ўтказувчан кристалларни яратиш.</p>	<p>Натижалар инструментал техникада кўлланилади.</p>
		<p>Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар</p>	2024 й.	<p>Панжарада максимал водород микдорига эга фазани аниқлаш.</p> <p>“қотишма киритма →кимёвий боғланиш” типидаги ўтиш фазасини аниқлаш.</p>	<p>Натижалар инструментал техникада кўлланилади.</p>
Наноструктуравий ва ўта ўтказувчан материаллар физикаси илмий лабораторияси					
<p>Легирланган ЮХЎЎ - купратларнинг электрон назарияси ва уни диэлектрик/металл ва ўта ўтказувчанлик фазаларининг ҳосил бўлиши ва наномасштабда бўлинишини тадқиқ қилиш учун кўллаш.</p>	<p>Кучсиз легирланган мис-оксид (купратли) боғланишларда локалланган (би) поляронларнинг ҳамда ички ёриқ ҳолатларда киритмаларнинг пайдо бўлиш назариясини ривожлантириш.</p> <p>Легирланган ЮХЎЎ-купратлариниг турли юкори тартибли панжара пайдо бўлишига олиб келадиган катта</p>	<p>Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар.</p> <p>Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда</p>	<p>2020 й.</p> <p>2021 й.</p>	<p>Кучсиз легирланган купратлар паст энергияли электрон структурали адекват назариясини яратиш.</p> <p>Ковакли-легирланган купратларда поляронларнинг ва киритмаларнинг ички ёриқ</p>	<p>Натижаларни экспериментал маълумотлардан таърифлаш ва тушунтиришда фойдаланилади.</p> <p>Натижаларни охиригача легирланмаган ЮХЎЎ-купратларнинг ички энергетик ёрикларда</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	поляронлар ва киритма марказлари юқори тартибли структура тартибланишининг маҳсус механизмларини тадқик қилиш.	қатнашиш, илмий хисоботлар		энергетик зоналарининг пайдо бўлиши эҳтимоллигини аниқлаш.	поляронлар ва киритмаларнинг тор энергетик зоналарининг пайдо бўлишини тушунтириш учун кўллаш.
	Ковакли-легирланган купратларда металл-диэлектрик ўтишлар эҳтимолли турларининг назариясини яратиш.	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2022 й.	Купратли материалларни турли дараҷадаги легирлашда мотт, андерсон ва янги металл-диэлектрик ўтишлар мавжудлиги эҳтимоллигини аниқлаш.	Натижаларни ковакли-легирланган купратларнинг диэлектрик ва металлик хоссаларини таърифлаш учун кўллаш.
	Кучсиз легирланган ва охиригача легирланмаган ЮХЎЎ -купратларда биргаликда мавжуд бўлган диэлектрик/металл ва ўта ўтказувчанлик фазаларнинг ҳосил бўлиши ва наномасштабдаги бўлиниш механизмларини тадқик қилиш.	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2023 й.	Кучсиз легирланган купратларда ва охиригача легирланмаган ЮХЎЎ -купратларда биргаликда мавжуд бўлиши ва диэлектрик/металл ва ўта ўтказувчанлик фазаларнинг наномасштабдаги бўлиниши исботи.	Натижаларни кучсиз легирланган купратларда ва охиригача легирланмаган ЮХЎЎ -купратларда биргаликда мавжуд бўлган диэлектрик/металл ва ўта ўтказувчанлик фазаларнинг ҳосил бўлиши ва наномасштабдаги бўлиниш механизмларини аниқлаш учун кўллаш.
	Охиригача легирланмаган, оптималь легирланган ва ўртacha ўта легирланган ЮХЎЎ -купратларда соxта ёриклар ва ўта ўтказувчанлик фазаларнинг пайдо бўлиши назариясини ривожлантириш	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2024 й.	Охиригача легирланмаган, оптималь легирланган ва ўртacha ўта легирланган ЮХЎЎ -купратларда ўта ўтказувчанлик ўтиш ҳарорати ТС дан юқорида	Охиригача легирланмаган, оптималь легирланган ва ўртacha ўта легирланган ЮХЎЎ -купратларда кузатиладиган янги соxта ёриқ ва ўта ўтказувчанлик

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
				сохта ёриқ фазаларнинг ва ТС дан паст ҳароратларда янги ўта ўтказувчанлик фазаларнинг мавжудлигининг исботи.	ходисаларни таърифлаш учун натижаларни кўллаш.
Шинса ва кристалл матрицаларга наноразмерлик киритмаларни модификациялаш ва радиациявий индукцияланган синтези (фундаментал)	Гамма-квантлар ҳамда нейтронлар оқимида нурлантириш жараёнида бекарор ҳолатлар учун диэлектрик кристаллар, керамикалардаги нанозарралар ва наноструктураларнинг кристаллик ва электрон структуравий ҳамда оптик хоссаларини тадқиқ қилиш.	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар.	2020 й.	Фторид ва кварц шишаларининг структуралари, элементар ва фазавий таркибини аниклаш. Бекарор ҳолатлар учун диэлектрик кристаллар, шишалар ва керамикалардаги нанозарра ва наноструктуралар ҳосил бўлишнинг шарт-шароитлари (энергия, кувват, доза, ҳарорат)ни аниклаш.	Амалий лойиҳалар доирасида наноструктуралари сцинтилляторлар олиш усулларини яратиш учун.
	Гамма-квантлар ҳамда электронлар оқимида нурлантириш жараёнида бекарор ҳолатлар учун кенг зонали яrim ўтказгичли кристаллар ва ўта ўтказувчан керамикалардаги нанозарралар ва наноструктураларнинг кристаллик ва электрон структуравий (структуравий, электрик ва оптик) хоссаларини тадқиқ қилиш.	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2021 й.	ZnSe-ZnO кристаллари YBaCuO ўта ўтказувчанлар структурасини, элементли ва фазавий таркибини аниклаш. Бекарор ҳолатлар учун яrim ўтказгичлар, кристаллар ва ўта ўтказувчан керамикаларда нанозарра ва наноструктураларнинг пайдо бўлиши, турли ўтказувчанлик фазаларининг бўлиниши шарт-шароитлари (энергия,	Атом энергетикасида кўллаш учун диэлектрик изоляцияланган ўта ўтказувчан ўтказувчиларни олиш эҳтимоллиги.

Мавзунинг номи	Тадқикот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариши муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
	Вакуумда протонлар ва ҳавода электронлар оқимида нурлантириш жараёнида бекарор ҳолатлар учун дизлектриккристаллар, шишалар ва керамикалардаги нанозарралар ва наноструктураларнинг кристаллик ва электрон структуравий ҳамда оптик характеристикаларини тадқиқ қилиш.	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда катнашиш, илмий ҳисоботлар	2022 й.	Фторидлар ва металл оксидлар радиолизи механизмларини ўрнатиш.	Атом энергетикасида қўллаш учун дизлектрик изоляцияланган ўта ўтказувчан ўтказувчиларни олиш эҳтимоллиги.
	Вакуумда протонлар ва ҳавода электронлар билан нурлантириш жараёнида бекарор ҳолатлар учун ярим ўтказгичлар ва ўта ўтказувчан кристаллар, шишалар, керамикалардаги нанозарралар ва наноструктураларнинг кристаллик ва электрон структураларини (механик, электр, магнит) тадқиқ қилиш.	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда катнашиш, илмий ҳисоботлар	2023 й.	Мезоскопик уч ўлчамли мухитдан наноўлчамли мухитга ўтишда радиацион нуксонлар бекарорлик зоналарининг ўзгариши механизмини ўрнатиш. Легирланган ВТСП – купратларида электрик ва металл/ўта ўтказувчанлик фазаларининг наномастштабда бўлинишлари ҳақида экспериментал маълумотлар олинади.	Атом энергетикаси учун дизлектрик изоляцияга эга бўлган ўта ўтказувчан ўтказувчиларни олиш эҳтимоллиги.
	Нейтрон, гамма-квантлар, протонлар ва электронлар оқимида нурлантириш жараёнида бекарор ҳолатлар учун	Мақолалар, тезислар. Илмий анжуманларда	2024 й.	Дизлектрик кристалл ёки шишанинг металл ёки оксид нанозарралари ёрдамида ҳосил бўлган сирт	Атом энергетикаси учун радиацион чидамли наноструктурални материаллар олиш

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	диэлектриклар, ярим ўтказгичлар ва ўта ўтказувчан кристаллар, шишалар, керамикалардаги нанозарралар ва наноструктураларнинг кристаллик ва электрон структуравий характеристикаларини (механик, электр, магнит ва оптик) тадқиқ қилиш.	қатнашиш, илмий ҳисоботлар		қатламини барқарорлаштириш ва номутаносиб модификациялаш радиацион-индукцияланган механизмларини ўрнатиши.	усулларини ишлаб чиқишида ишлатилади.
Юқори энергияли электронлар оқими остида сиртнинг наноструктураланган қатламини олиш усулларини яратиш (амалий)	MgF ₂ , LiF-Cu, ZnSe-Zn, SiO ₂ -Me кристалларида нанозарралар ва наноструктуралар шаклланишини тадқиқ қилиш.	Мақолалар, тезислар. Патентлар тайёрлаш, Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий ҳисоботлар	2020 й.	Нурлантиришда, бир вактда ҳарорат, люминесценция ва электр ўтказувчанликни қайд этиш учун намуна маҳкамланадиган курилма тайёрлаш. Кристалл дизэлектриклар ҳамда кенг зонали ярим ўтказгичларни электронлар билан нурлантирилганда сирт қатлами нуктавий нуқсонлар агрегатидан металл нанозарралар ва структуралар олиш радиацион усуллари ишланмалари, уларнинг кристалл структуралари, фазавий таркиби, ўлчамлари ва шакллари хақида маълумотлар.	Олинган металл-дизэлектрик, металл-ярим ўтказгич типидаги наногетероструктуралар радиацион майдонларда ишлатиладиган ускуналарда ишлатилади.
	Микроскопик, дифракцион, электрик ва оптик усуллар	Мақолалар, тезислар.	2021 й.	Ионлашган ҳаво мухитида электронларнинг	Детектор ва дозиметр приборларининг фойдали

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	ёрдамида Al_2O_3 , ZnO кристаллари ва керамикаларининг релаксация, барқарорлик ва наноструктура ва интерфейс хоссаларини тадқиқ қилиш.	Патентлар тайёрлаш. Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар		кучли оқими остида кристалл сиртида наноқатлам ҳосил қилиш орқали наногетеструктуралар ҳосил қилиш услубларини яратиш. Фторидларда наноструктуралар ва интерфейслар барқарор шартлари, нурлантирилган структуралар релаксацияси механизмларини аниклаш.	функционал хоссаларини аниклашда ҳамда эксплуатацион параметрларини кучайтиришда ишлатилади.
	Al_2O_3 , ZnO кристаллари ва керамикаларида нанозарралар ҳамда наноструктуралар шаклланишини тадқиқ қилиш.	Мақолалар, тезислар. Патентлар тайёрлаш Илмий анжуманларда қатнашиш, илмий хисоботлар	2022 й.	Ионлашган ҳаво мухитида электронларнинг кучли оқими остида шиша сирти ва кўламида нанокиритишлар жорий қилиш орқали наногетеструктуралар ҳосил қилиш услубларини яратиш. Вакуумда электронлар оқими остида металл/диэлектрик сиртидаги оксидланган қатламни парчалаш услубини яратиш.	Натижалар сиртларни тозалашда, атом энергетикаси ёқилғи материаллари курилмаларида ишлатилади.
	Микроскопик, дифракцион, электрик ва оптик усууллар ёрдамида Al_2O_3 , ZnO кристаллари ва керамикаларининг релаксация, барқарорлик ва наноструктура ва интерфейс хоссаларини тадқиқ	Мақолалар, тезислар. Патентлар тайёрлаш. Илмий анжуманларда	2023 й.	Наноматериал-диэлектрик интерфейсларда сирт плазмон поляритонларининг оптик хоссаларини аниклаш. Вакуум шароитида	Олинган кристаллар Ўзбекистон Республикаси ва халқаро илмий лойиҳалар доирасида ишлатиши мумкин.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
	КИЛИШ.	катнашиш, илмий хисоботлар.		электронлар оқимида кристалл тагликка жойлаштирилган LiF-Li металл-диэлектрик интерфейсларни олиш усуллари ишлаб чиқилади. ZnSe ва LiF асосида сцинтиллятор-детектор характеристикалари аниқланади.	
	LiF, ZnSe, MgF ₂ , ZnO сцинтилляторларининг электронлар ва бошқа зарралар оқими ёрдамида вакт характеристикалари, энергетик чиқиши ва ажратса олиш хусусиятини тадқиқ қилиш, детекторнинг ишлаш ҳарорат оралигини аниқлаш ва барқарорлигини ўрганиш, уни институт ядроий – физиковий қурилмаларида синовдан ўтказиш.	Мақолалар, тезислар. Патентлар тайёрлаш. Илмий анжуманларда катнашиш, илмий хисоботлар.	2024 й.	Юқори радиацион чидамлиликка эга наноструктураланган материаллар олиш.	Олинган наноструктурали сирт қатламига эга бўлган материаллар институт ядроий-физиковий қурилмаларидағи нурланишларни қайд қилишда ишлатиладиган детекторлар сифатида ишлатишга татбиқ этилади. Олинган натижалар Ўзбекистон атом энергетикаси ва нанофизика соҳасининг ривожига катта хисса қўшади. Натижалар ММФИ Россия миллий ядроий тадқиқотлар университетининг Тошкентдаги филиалининг ядроий ва радиацион

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиши кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
					технологиялари ихтисослиги бўйича ўкув жараёнларига татбик этилади.
Фанлараро технологиялар илмий лабораторияси					
Ўзбекистоннинг шўр артезиан сувларни наноструктурали материалларни кўллаш орқали сувни тузсизлантиришнинг блок-модуль тизимларини яратиш.	Шўр артезиан сувларни тузсизлантириш тизимлари учун металл нанокуунлари ёрдамида тескари осмотик мембраналарни модификациялаш технологияларини ишлаб чиқиши, мазкур технологиялар асосида Ўзбекистоннинг турли худудларидан олинган сув намуналарида лаборатория тажрибаларини ўтказиш.	Илмий мақолалар, илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот	2020 й.	Шўр артезиан сувларни тузсизлантириш тизимлари учун ишлатиладиган металл нанокуунлари ёрдамида тескари осмотик мембраналарни модификациялаш технологиялари.	Технология Ўзбекистоннинг турли соҳаларида ишлатилаётган тескари осмотик тозалаш тизимларининг нархини сезиларли даражада пасайтиради.
Радоннинг яшаш хонадонларига киришини тўса оладиган полимер нанокомпозитларини яратиш	Сувни тузсизлантиришнинг блок-модуль тизимларининг саноат тажриба намуналарини тайёрлаш, ишланмаларни тижоратлаштиришга тайёрлаш.	Илмий мақолалар, илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот	2021 й.	Сувни тузсизлантириш тизимини тайёрлаш (ишлаб чиқариш ҳажми 500 л/соат), уларни Ўзбекистоннинг турли худудларида эксплуатация синовларини ўтказиш, олинган натижаларига қараб артезиан сувларини (тузланиш даражаси 5 г/л гача) тузсизлантириш автоном тизимларини ишлаб чиқаришни йўлга кўйиш.	Лойиҳанинг амалга ошиши Республиkanинг марказий сув таъминотидан узок масофада жойлашган худудлар ва қишлоқлар аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш каби муҳим муаммо ечимига катта хисса кўшади.
	Радоннинг бетондан сизиб ўтишининг олдини олиш учун полимер нанокомпозит	Илмий мақолалар, илмий анжуман	2022 й.	Бетон таркибига чукур сингиб кетиб (5-10 см), микроповакларни	Технология радоннинг атроф-муҳитдан бетондан килинган ер ости ва ер

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим килиш кўрениши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	материалларни яратиш.	материаллари, илмий хисобот		тўлдирадиган, бетон таркибида полимерга айланиб, амалда радонни тўлик тўса оладиган (диффузия коэффициенти 100 мартадан зиёд) нанокомпозитли полимер материалларни катализатор ёрдамида олиш технология яратиш.	усти иниоотларига киришидан муҳофаза қиласи.
	Радоннинг гипс ва гиштдан сизиб ўтишининг олдини оладиган полимер нанокомпозит материалларни яратиш.	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий хисобот. Ихтирога ариза бериш	2023 й.	Гипс ва гишт таркибига чукур кириб радонни деярли тўлик тўсиб қоладиган (диффузия коэффициенти 100 мартадан зиёд камаяди) катализаторли нанокомпозит полимер бирикмани олиш ишлаб чиқилади.	Технология гиштдан тайёрланган турар жойларни атроф мухитдан радон киришидан химоя қиласи.
	Радоннинг яаш хонадонларига киришининг олдини олиш, ишланмалар натижаларини тижоратлаштиришга тайёрлаш учун полимер нанокомпозитларини дала шароитида синовдан ўтказиш.	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий хисобот. Ихтирога ариза бериш	2024 й.	Радоннинг Ўзбекистондаги хаводаги концентрацияси мейрдан ошган худудларида ва яаш хонадонларида ишлаб чиқилган технологияларни синовдан ўтказиш.	Ишланмаларни тиббиётга кенг татбиқ этиш бронхлар, ўпка ҳамда саратон (радон билан нафас олгани туфайли) касалликларини камайтиради. Ишланма тижоратлаштириш ва экспортбоплигига катта салоҳиятга эга.
Ўзбекистон Республикаси тоз металлургия саноатида	Ультратовуш диспергатори ва электродинамик дастгоҳини яратиш.	Илмий мақолалар, халқаро илмий	2020 й.	Ультратовуш диспергатор ва электр-гидродинамик дастгоҳ.	Яратилган дастгоҳлар Республикада ишлаб чиқарилаётган

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
ишлиб чиқариладиган хом ашёлардан олинадиган наноўлчамли кукунларни олишнинг саноат технологияларини ишлиб чиқиши.	<p>Рух, кумуш, мис, молибден, вольфрам ва уларнинг оксидлари нанокукунларини ультратовуш ва электро-гидродинамик диспергилашни амалга ошириш.</p> <p>Олинган субмикрон ва наноўлчамли кукунларнинг дисперсияли таркиби ва улардаги структурали ўзгаришларини аниқлаш.</p> <p>Нанокукунларни синтез қилиш жараёнига ультратовушнинг турли частота ва электро-гидродинамик диспергирлаш режимларида таъсирини ўрганиш.</p> <p>Металл нанокукунларини газ ҳолатида синтез қилиш дастгохини яратиш.</p> <p>Турли ҳароратда ва босимда рух, кумуш, мис ва шу кабиларнинг газ ҳолатидаги нанокукунларининг синтезини амалга ошириш.</p> <p>Нанокукунларни газ ҳолатида олишнинг оптималь режимини аниқлаш.</p>	анжуман материаллари, илмий ҳисобот.		<p>Кукунлар дисперсион таркиби ва структураси ўлчамлари ҳакида маълумотлар.</p> <p>Махаллий хом-ашёдан олинган субмикронли ва наноўлчамли кукунлар.</p>	маҳсулотлардан олинаётган наноўлчамли кукунларни тайёрлайдиган дастгоҳлар саноат дастгоҳлари учун намуна бўлиб хизмат қиласи.
	<p>Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот</p>	2021 й.	<p>Турли металларнинг нанокукунларини газ ҳолатида синтез қилиш текшириб кўриш дастгохи.</p> <p>Ҳар хил металлар учун наноўлчамли кукунлар ва нанокукунларни синтез қилишнинг оптималь режимлари.</p>	Олинган наноўлчамли металл кукунлари турли материаллар ва асбобларни модификация қилишда ишлатилади.	
	<p>Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот</p>	2022 й.	<p>Наноўлчамли кукунларни электропортлаш усули билан олиш дастгохини яратиш.</p> <p>Олинган наноўлчамли металл кукунларининг дисперсион таркибини ва улардаги структурали ўзгаришларни</p>	Синтез қилинган наноўлчамли металл кукунлари турли материалларнинг эксплуатацион характеристикаларини сезиларли даражада	

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	аниқлаш.			режимлари.	яхшилаш имконини беради.
	Нанокукунларнинг плазмокимёвий йўл билан синтезини амалга оширадиган плазмотрон дастгоҳини яратиш. Плазмокимёвий йўл билан нанокукунлар синтезинг оптималь режимларини аниқлаш бўйича тажрибалар ўтказиш.	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот	2023 й.	Нанокукунларнинг плазмакимёвий синтези учун Плазмотрон дастгоҳи. Наноўлчамли кукунларни ишлаб чиқариш саноат технологияси.	Наноўлчамли кукунларни саноатда ишлаб чиқариш технологияси йўлга қўйилиши республикада янги тармоқ – “наносаноат” тармоғининг шаклланишига ўз ҳиссасини қўшади.
	Наноўлчамли кукунлар ишлаб чиқариш бўйича саноат дастгоҳларини яратиш. Таркибига нанокукунлар киритилган турли композицион материаллар (қаттиқ қотишмали асбоблар, ўтга чидамли керамика ва шу кабилар) тайёрлаш.	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот, ихтиrolарга ариза бериш	2024 й.	Наноўлчамли кукунлар ишлаб чиқариш бўйича саноат дастгоҳлари. Кучайтирилган хоссаларга эга бўлган турли хил нанокукунли материаллар.	Нанокукунларни саноат миқёсида ишлаб чиқариш ҳамда улар асосида турли материаллар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш Республика экспорт салоҳиятини ошириш имконини беради.

Экология ва биотехнология илмий лабораторияси

Тоғ-кон металлургияси, экология ва тиббиётда кўллаш учун турли хил табиат, биологик ва техноген объектларида макро- ва микроэlementларнинг таҳсилланганлиги қонуниятларини тадқиқ қилиш	Соғлом ва турли нуқсонлар бўлган болаларнинг соч намуналарида микроэлементларнинг миқдорини тадқиқ қилиш. Турли хил нуқсонлар туфайли болаларда содир бўлган микроэлементли оғишларни баҳолаш тамойилларини ишлаб чиқиш бўйича тадқиқотлар олиб бориши. Ташхис қўйиш, даволаш-	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот	2020 й.	Кўшимча ташхис аломати сифатида болалар тиббиёт муассасаларида кўллаш учун болалар элемент ҳолати бузилганлигини баҳолаш алгоритми.	Тадқиқот натижалари анъанавий даволаш усууллари категорида кўшимча коррегир усуулларини кўллаш имконини беради.
---	--	--	---------	---	---

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмuni	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>профилактика ва соғломлаштириш дастурларини тузиш учун касалликларга эрта ташхис қўйиш ва мувофиқлаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқиши.</p> <p>Юқори сезгирилтика эга бўлган нейтрон-активацион таҳлил асосида атроф-мухит объектлари (тупроқ, ўсимликлар, сув, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқалар) нинг макро ва микро таркибини тадқиқ қилиши.</p> <p>Тупроқ, ўсимликлар ва сувни нейтрон-активацион таҳлил қилиш асосида Ядро физикаси институти худуди ва унга яқин жойлашган аҳоли пунктларининг экологик мониторингини амалга ошириши.</p> <p>Экологик мониторингни амалга ошириш учун Республика саноат корхоналари ва бошқа техноген объектларда заҳарли моддалар микдорини аниқлашни тадқиқ қилиш.</p>				
	<p>Кумуш, иттрий, вольфрам каби нодир элементларининг атом ядросининг метабарқарор ҳолатларини тадқиқ қилиш.</p> <p>Тоғ-кон намуналарида кумуш, иттрий ва вольфрам элементларининг микдорини тезкор аниқлашликнинг аналитик</p>	<p>Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот.</p>	2021 г.	<p>Атроф-мухит объектларининг элемент таркибини нейтрон-активацион таҳлил қилиш инструментал усули.</p> <p>Ўрганилган объектларнинг элемент микдорлари бўйича маълумотлар.</p> <p>Саноат корхоналари атрофи ва бошқа техноген объектларда заҳарли моддаларнинг микдори бўйича олинган натижалар.</p>	<p>Тақдим этилган тақомиллашган услугуб ёрдамида потенциал экологик хавфни аниқлаш ва унга қарши профилактик чоралар кўриш нуқтai назаридан атроф-мухит ҳолатини тавсифлаш имконини беради.</p>
		<p>Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот.</p>	2022 й.	<p>Фото-ядровий реакцияларда юзага келадиган кумуш, иттрий ва вольфрам элементларининг атом ядрosi метабарқарор ҳолатлари бўйича экспериментал</p>	<p>Мамлакат тоғ-кон корхоналарида кон маҳсулотларини саралашда қўлланилади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўрининиши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>имкониятларини тадқик қилиш.</p> <p>Гамма-активацион таҳлил асосида кумуш, иттрий ва вольфрам элементлари таркибда борлигини микдорини тезкор аниқлаш усуllарини ишлаб чиқиш.</p>			<p>маълумотлар.</p> <p>Гамма-активацион таҳлиллар асосида кумуш, иттрий ва вольфрам элементлари микдорини аниқлашнинг тезкор усули.</p>	
	<p>Ядро-физиковий усуllар ёрдамида инсон организми патогенетик ҳолатларини аниқлаш имкониятларини тадқик қилиш;</p> <p>Беморлар биосубстратларини таҳлил қилиш орқали катталарава болалар организми патогенетик ҳолатларини аниқлашнинг ядро-физиковий усуllарини ишлаб чиқиш;</p> <p>Ядро-физиковий усуllар ёрдамида амалга оширилган таҳлиллар асосида патогенетик ҳолатларни мувофикаштириш таҳлилларини ўтказиш;</p> <p>Тиббиёт мусассасалари амалиётида ядро-физиковий усуllарни кўллаш бўйича тавсиялар ишлаб чиқиш.</p>	<p>Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот</p>	2023 й.	<p>Ядро физикаси усуllари ёрдамида ташхис қилиш мумкин бўлган касалликларни аниқлаш учун маълумотлар.</p> <p>Патогенетик ҳолатларни аниқлаш усуllари.</p>	<p>Тиббиёт мусассасаларида ядро-физиковий усуllарни ишлаб чиқаришга жалб қилиш учун амалий тавсиялар ишлаб чиқиш.</p>
	<p>Мамлакат иқтисодиёти тармоқларига ишлаб чиқилган усуllарни жалб қилишнинг техника-иктисодий имкониятларини ўрганиш.</p> <p>Давлат стандарти органларида ўлчашларни амалга ошириш</p>	<p>Илмий ҳисобот, патент, интеллектуал мулкни химоялаш хужжати,</p>	2024 й.	<p>Патент, аттестациядан ўтган услублар.</p>	<p>Ишлаб чиқилган, патентланган ва аттестациядан ўтган услублар Республиkanинг иқтисодий ва ижтимоий ривож топишига имкон яратади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	бўйича ишлаб чиқилган усулларни синаб кўриш ва ўтказиш.	Давлат стандарти томонидан тасдиқланган услублар			

Ядрорий энергетика ва ядрорий технологиялар илмий бўлими

Атом энергетикаси соҳасида тадқиқотлар олиб бориш, радиоизотоплар олиш технологияларини ишлаб чиқиш ва ядрорий технологияларни ишлаб чиқаришга жалб қилиш.	<p>Ядрорий реакторлар турларини ўрганиш. ВВЭР-1200 энергетик ядрорий реакторининг чегаравий ва чегарадан зиёд режимларида ишлашини тадқиқ қилиш, ядрорий ёқилғининг ишлатилиб бўлинганлик даражасини хисоблаш.</p> <p>Циклотрон радионуклиидлар олиш бўйича технологик майдон ташкиллаштиришни режалаштириш.</p> <p>Бериллига радиациявий усулда ранг беришни тадқиқ қилиш.</p>	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисбот	2020 й.	<p>АЭС лойиҳалари илмий экспертизасини амалга ошириш учун ядрорий энергетик реакторларнинг ишлаш режими бўйича илмий материаллар ва энергетик реакторларни эксплуатацияси учун кадрлар тайёрлаш.</p> <p>Бериллий минералига радиациявий усулда ранг беришнинг оптимал усуллари.</p>	Натижалар АЭС лойиҳаларини илмий экспертизадан ўтказиш, келажакда ишга тушириладиган АЭС ҳамда тиббиёт, нефть-газ, металлургия ва кимё саноатлари, чегара ва божхона пунктлари учун кадрлар етказиб бериш.
	<p>Калифорний-252 типидаги нейтрон манбалар, нейтрон генератори ва бошқа манбаларни кўллаш орқали подкритик тизимлар асосида ишлатилиб бўлинган ядрорий ёқилғи таркибидаги узоқ яшовчи минор радионуклиидларни парчалаб юбориш усуларини ишлаб чиқиш.</p> <p>Циклотрон радионуклиидларини олиш бўйича технологик майдон яратиш.</p>	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисбот.	2021 й.	<p>Ярим емирилиш даври бир неча минг йилдан юз миллион йилгача бўлган минор актинидлар радиофаоллигини камайтириш усуллари.</p> <p>Циклотрон радионуклиидларини олиш бўйича технологик майдон.</p> <p>Радионуклиидли нам ўлчагич ва сарф ўлчагичлари.</p> <p>Парчаланиш ва трансуран</p>	Тиббиёт ва саноатда ишлатиб бўлинган ядрорий ёқилғиларни утилизация қилишида кўлланилади.

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажарини муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда қўлланилиши
	<p>Нефть ва газ саноати учун радионуклидли нам ўлчагич ва сарф ўлчагичларни ишлаб чиқиш. Парчаланиш ва трансуран элементлари махсулотлари фаоллигини камайтириш усуllibарни тадқиқ қилиш.</p> <p>Ядровий реактор, электрон тезлатгич ва гамма қурилмасини қўллаш орқали биллур ва топазларга радиациявий нурлаш орқали ранг бериш усуllibарни тадқиқ қилиш.</p> <p>Қаттиқ ва иссиққа чидамли материаллардан ясалган буюмлар мустаҳкамлигини радиациявий усуlda оширишни тадқиқ қилиш.</p>			<p>Элементлари маҳсулотлари фаоллигини камайтириш усуllibарни.</p> <p>Биллур ва топазларга радиациявий нурлаш орқали ранг бериш усуllibарни.</p> <p>Қаттиқ ва иссиққа чидамли материаллардан ясалган буюмларга ишлов бериш шарт-шароитлари.</p>	
	<p>Уран-торий негизида қайта тикланадиган ядровий ёқилғи олиш учун юқори тезликка эга нейтрон оқими остида кечадиган ядровий реакцияларни тадқиқ қилиш. ВВЭР-1200 реактори фаол ва пассив хавфсизлик тизимини тадқиқ қилиш.</p> <p>Палладий-103 циклотрон радиоизотопининг тажриба партияларини олиш.</p> <p>Ядровий ва радиоактив материалларни аниқлаш ва идентификация қилиш радиоизотоп приборларини яратиш технологияларини ишлаб чиқиш ва ясаш.</p>	<p>Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий хисобот</p>	<p>2022 й.</p>	<p>Қайта тикланадиган ядровий ёқилғи учун уран-торий аралашмасининг оптимал таркиби ва ВВЭР-1200 реактори хавфсизлик тизими ишлаши бўйича материаллар.</p> <p>Палладий-103 циклотрон радиоизотопи.</p> <p>Ядровий ва радиоактив материалларни аниқлаш ва идентификация қилиш радиоизотоп приборлари.</p> <p>Ядровий реактор, электрон тезлатгич ва гамма-қурилмасида турли табиий минералларнинг</p>	<p>Олинган натижалар қайта тикланадиган истиқболли ёқилғи олишда ва АЭС сига кадрларни етказиб бериш учун, тиббиёт ҳамда заргарлик саноатида қўлланилади.</p>

Мавзунинг номи	Тадқиқот йўналишининг мазмуни	Натижаларни тақдим қилиш кўриниши	Бажариш муддати	Тадқиқотлардан кутилаётган натижалар	Амалиётда кўлланилиши
	<p>Ядроий реактор, электрон тезлатгич ва гамма-курилмада турли табиий минералларнинг радиация ёрдамида қийматини ошириш технологиясини ишлаб чиқиш.</p> <p>Табиий урандан ядроий ёқилғи олиш йўлларини тадқиқ қилиш. ВВЭР-1200 реакторининг нормал ва авария режимлари учун сарф бўладиган сув миқдорини ҳисоблаш. Буюмлар ва материалларга механик, иссиқлик ва радиацион таъсир қилинганда хоссаларининг ўзгаришини тадқиқ қилиш комплекс тизимларини яратиш.</p> <p>Лютеций-177 реактор радионуклидининг тажриба партиясини олиш.</p>			радиация ёрдамида қийматини ошириш технологияси.	
	<p>ВВЭР-1200 реактори фаол ва пассив ҳавфсизлик тизимини тадқиқ қилиш.</p> <p>Янги германий-68 циклотрон радионуклиди, германий-68/галлий-68 радионуклид генераторининг тажрибавий партияларини олиш.</p> <p>Тезлатгич ва гамма қурилмада саноат буюмларининг мустаҳкамлигини ошириш.</p>	Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот	2023 й.	Табиий урандан ядроий ёқилғи олиш усулини топиш. Лютеций-177 реактор радионуклидли.	Атом энергетикаси ва тиббиётда кўлланилади
		Илмий мақолалар, халқаро илмий анжуман материаллари, илмий ҳисобот	2024 й.	ВВЭР-1200 реакторининг ҳавфсизлик тизими кўрсаткичлари Германий-68 радионуклидлари, германий-68/галлий-68 радионуклидли генератори. Қаттиқ ва иссиқка чидамли материаллардан ясалган буюмларнинг радиация ёрдамида мустаҳкамлигини ошириш.	Атом энергетикасида кўлланилади. Тиббиёт ва саноатда кўлланилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “21” ноябрдаги ПҚ-4526-сон қарорига
3-илова

**Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг 2021 йилгача
мақсадли кўрсаткичлари (индикаторлар)**

T/p	Кўрсаткичининг (индикаторнинг) номи	2019 й.	2020 й.	2021 й.
I. Илмий тадқиқот фаолиятининг самарадорлиги ва натижадорлигини ошириш				
1.	Илмий ходимларнинг штат бирлиги	98	111	111
2.	Ўртacha ёши	50	44	42
II. Олий тоифадаги кадрларни тайёрлаш				
3.	Докторлик диссертациялари ҳимояси (DSc)	2	2	3
4.	Фалсафа доктори диссертациялари ҳимояси (PhD)	9	10	10
5.	Профессор илмий унвонини олган илмий ходимлар сони	3	3	3
6.	Катта илмий ходим илмий унвонини олган илмий ходимлар сони	7	8	9
7.	Фан доктори (DSc) даражасини олиш бўйича докторантлар сони	1	2	3
8.	Фалсафа доктори (PhD) даражасини олиш бўйича докторантлар сони	17	18	20
9.	Стажёр-изланувчилар сони	0	10	15
10.	Мустақил изланувчилар сони	11	15	18
11.	Ёш олимлар сони (40 ёшгача)	43	50	60
III. Нашр этиш фаоллиги				
12.	Илмий мақолаларни нашр этиш	98	106	120
13.	“Scopus” ва “Web of Science” халқаро маълумотлар базаларига кирувчи мақолалар	73	81	85
14.	Хорижда чоп этиладиган мақолалар	73	81	85
15.	Олий аттестация комиссияси рўйхатига кирувчи республика журналларидағи илмий мақолалар	15	25	35
16.	Монографиялар, дарсликлар ва ўқув қўлланмалари	2	5	8
17.	Патентлар (ихтиро ва фойдали моделлар)	1	5	8
IV. Илмий натижаларни кенг муҳокама этишини ташкил қилиш ва замонавий фан ютуқларини оммалаштириш				
18.	Республика илмий конференцияларини ташкил этиш	0	1	2

19.	Халқаро илмий конференцияларини ташкил этиш	2	2	3
20.	Доимий равишда фаолият олиб борувчи илмий семинарларни ташкил этиш	5	6	6
21.	Доимий равишда фаолият олиб борувчи ўкув семинарларни ташкил этиш	1	2	3

V. Фан, таълим ва ишлаб-чиқариш интеграциясини чукурлаштириш

22.	Институтдаги илмий ишларнинг бажарилишида олий ўкув юртлари профессор-үқитувчилари иштироки	5	7	9
23.	Институт илмий ходимларининг олий ўкув юртлари таълим жараёнидаги иштироки	19	22	25
24.	Институт илмий ходимларининг ўрта-максус ўкув ташкилотлари таълим жараёнидаги иштироки	3	4	5
25.	Мактабларга оталиқ қилиш ишлари	2	2	2
26.	Магистрлик диссертацияларига раҳбарлик қилиш	5	10	15
27.	Битирув малакавий ишларга раҳбарлик қилиш	4	6	8
28.	Илмий ишланмаларни жорий қилиш	5	7	8
29.	Илмий ишланмаларни тижоратлаштириш	2	2	3
30.	Хўжалик шартномалари ҳисобига илмий-тадқиқот ишларини бажариш (млн. сўм)	3521	3870	4260
31.	Маҳсулот экспорти (минг доллар)	268	295	325

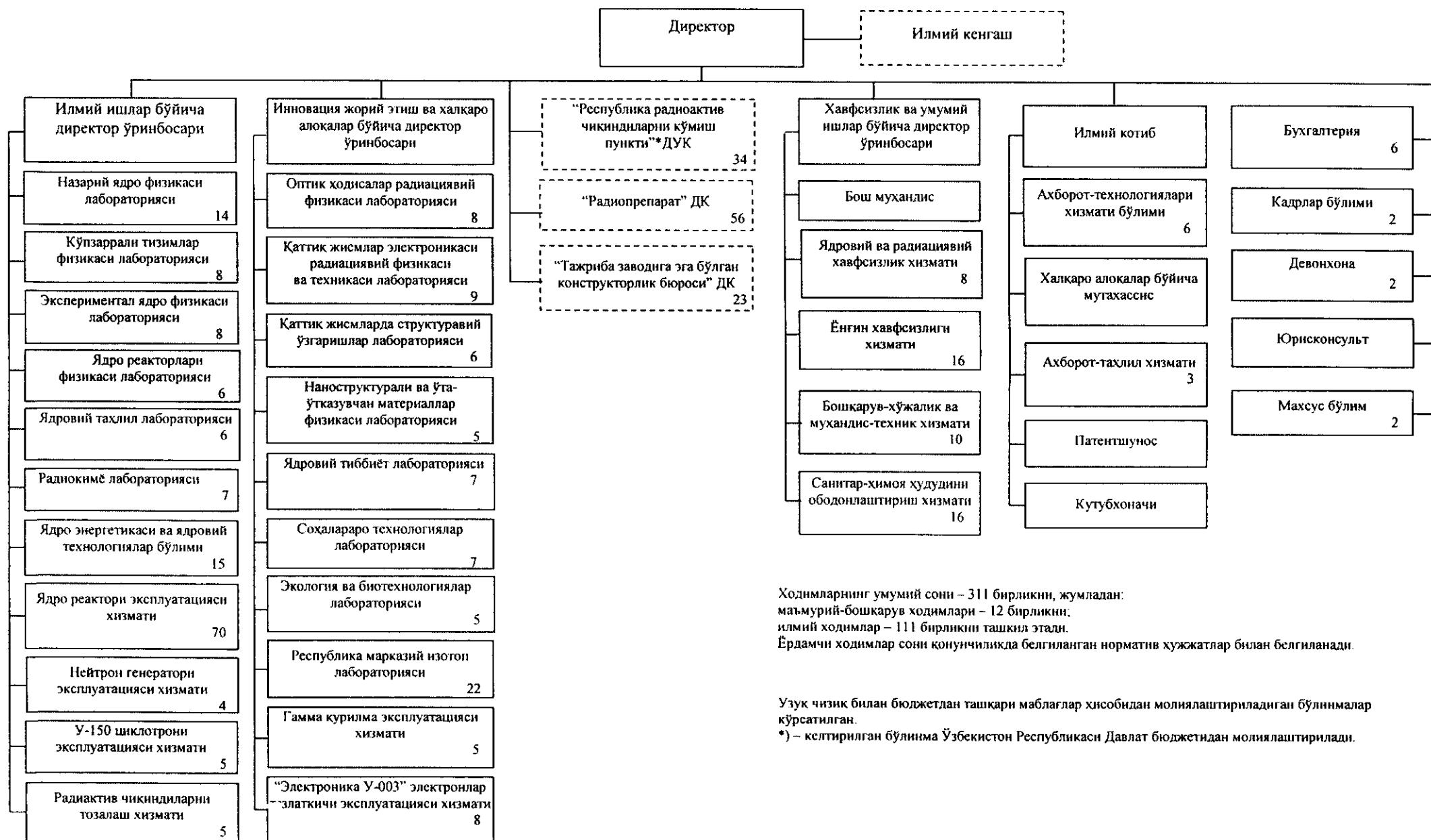
VI. Халқаро илмий-техник ҳамкорликни кенгайтириш

32.	Хорижий илмий грантлар	1	2	3
33.	Техник ёрдам лойиҳалари	2	2	3
34.	Ҳамкорликдаги дастурлар доирасидаги илмий-изланишлар	8	10	12
35.	Институт ходимларини дунёнинг етакчи илмий марказларга илмий сафарга юбориш	60	65	68
36.	Хорижий олимларнинг институтга ташрифи	150	160	170
37.	Институт ходимларининг хорижий олимлар билан биргаликдаги мақолалари	50	55	60

VII. Институтнинг моддий-техника базасини ривожлантириш

38.	Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланганлик даражаси (%)	9	22	30
39.	Интернет тармоғига уланганлик даражаси (%)	60	100	100
40.	Илмий ходимларнинг локал тармоқга уланганлик даражаси (%)	60	100	100
41.	Институт раҳбар ходимларининг корпоратив тармоқга уланганлик даражаси (%)	60	100	100

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг ТУЗИЛМАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “21” ноябрдаги ПҚ-4526-сон қарорига
5-илова

**Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг
Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети ҳисобидан молиялаштириладиган
илмий ходимлари сонини босқичма-босқич камайтириб бориш
ЖАДВАЛИ**

№	Лабораториялар номи	Илмий ходимлар штат бирликлари сони		
		2020-2022 йй.	2023-2024 йй.	2025 йилдан бошлаб
1.	Назарий ядро физикаси		14	
2.	Кўпзаррали тизимлар физикаси		8	
3.	Экспериментал ядро физикаси	8	5	4
4.	Ядро реакторлари физикаси	6	5	2
5.	Ядроий тиббиёт	7	5	3
6.	Ядроий таҳлил	6	6	4
7.	Радиокимё	7	5	2
8.	Оптик жараёнлар радиациявий физикаси	8	6	4
9.	Қаттиқ жисмлар электроникаси радиациявий физикаси ва техникаси	9	7	5
10.	Қаттиқ жисмлардаги структуравий ўзгаришлар	6	5	3
11.	Наноструктурали ва ўтаётказувчан материаллар физикаси	5	4	4
12.	Экология ва биотехнология	5	4	2
13.	Соҳалараро технологиялар	7	5	4
14.	Атом энергетикаси ва ядроий технологиялар бўлими	15	11	8
Жами:		111	89	66

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “21” ноябрдаги ПК-4526-сон қарорига
6-илова

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти ходимларининг хориждаги стажчи илмий марказлар ва ишлаб чиқариш корхоналарида малакасини ошириш
РЕЖА-ГРАФИГИ

Т/р	Хорижий ҳамкор ташкилот	Хорижий мамлакат	Ҳамкорлик тури	Ҳамкорликнинг илмий йўналиши	Малака ошириш тури (ўқиш, стажировка)		Стажировка ўтиш (йиллар бўйича)				
					2 ҳафта-гача	1 ойгача	2019	2020	2021	2022	2023
I. Хорижий илмий ташкилотлар ва ишлаб чиқариш корхоналари билан ўринатилган халқаро алоқалар орқали ташкил этиладиган тадбирлар											
1.	Варшава университети (оғир ионлар лабораторияси)	Польша	Илмий-техник ҳамкорлик бўйича шартнома	Оғир ионлар дастасида ядро реакцияларини тадқиқ қилиш	4	3	2	2	1	1	1
2.	Грузия Миллий фанлар академияси	Грузия	Кафолатлар бўйича семинар-практикум	Реактор эксплуатацияси	3		2		1		
3.	Халқаро атом энергетикаси агентлиги (МАГАТЭ); Миллий ядро тадқиқотлари маркази	Австрия Чехия	Тадқиқот реакторлари стажерлари учун ўқув курслари	Реактор эксплуатацияси	6	2	2	1	1	2	2
4.	Миллий ядро тадқиқотлари маркази	Польша	Ядро реактори механиклари малакасини ошириш курслари	Реактор эксплуатацияси	6	6	6	2	1	2	1
5.	Халқаро атом энергетикаси агентлиги (МАГАТЭ)	Австрия	Кафолатлар бўйича стажировка дастури	Реактор эксплуатацияси	4	1		1	1	2	1

Т/р	Хорижий ҳамкор ташкилот	Хорижий мамлакат	Ҳамкорлик тури	Ҳамкорликнинг илмий йўналиши	Малака ошириш тури (ўқиши, стажировка)		Стажировка ўтиш (йиллар бўйича)				
					2 ҳафта-гача	1 ойгача	2019	2020	2021	2022	2023
6.	Халқаро атом энергетикаси агентлиги (МАГАТЭ)	Австрия	Ядро ёқилғиси цикли обьектлари хавфсизлиги ва ишончлилиги орасидаги биргаликда ҳаракат қилиш бошқарувига бағишлиланган техник кенгаш	Реактор эксплуатацияси	5	2	2	1	1	2	1
7.	Ядро тадқиқотлари бирлашган институти	Россия Федерацияси	Илмий-техник ҳамкорлик бўйича шартнома	Оғир ионларнинг чукур-ноэластик тўқнашувларида кўшилиш реакцияларини тадқиқ қилиш	2	5		1	2	2	2
8.	Ядро тадқиқотлари бирлашган институти	Россия Федерацияси	Илмий-техник ҳамкорлик бўйича шартнома	Реакторнинг конструкциявий материаллари устида ҳамкорликдаги тажрибалар	4	3	1	2	1	1	2
9.	Цюрих Университети	Швейцария	Ҳамкорликдаги илмий иш	Анизотроп магнитларда қўйи температурали фазавий ўтишлар мавзусидаги изланишлар	2	1	1		1		1
10.	Назарий физика халқаро маркази (ICTP)	Италия	Ҳамкорликдаги илмий иш	Купратли бирималарнинг андерсон локализациялари бўйича ҳамкорликдаги изланишлар	4	1	1		2	1	1
Жами:					40	24	17	10	12	13	12
II. Илмий ҳамкорликни ривожлантиришга йўналтирилган тадбирлар											
1.	Ядро тадқиқотлари бирлашган институти	Россия Федерацияси	Илмий-техник ҳамкорлик бўйича	Реакторнинг конструкциявий материаллари устида	4	1		1	1	1	2

Т/р	Хорижий ҳамкор ташкилот	Хорижий мамлакат	Ҳамкорлик тури	Ҳамкорликнинг илмий йўналиши	Малака ошириш тури (ўқиши, стажировка)		Стажировка ўтиш (йиллар бўйича)				
					2 хафта-гача	1 ойгача	2019	2020	2021	2022	2023
			шартнома	ҳамкорликдаги экспериментлар							
2.	Венгрия фанлар академияси Вигнер номидаги физика илмий-текшириш маркази (Будапешт нейтрон маркази)	Венгрия	Илмий-техник ҳамкорлик бўйича шартнома	Реакторнинг конструкциявий материаллари устида ҳамкорликдаги тажрибалар	1	2		2		1	
3.	Басклар мамлакати университети (IUCAA)	Испания	Ҳамкорликдаги илмий иш	Паст ҳароратларда квант магнит материаллари хоссалари бўйича илмий ҳамкорлик	1	1		1		1	
4.	Цукуба Университети материалшунослик институти	Япония	Ҳамкорликдаги илмий иш	Материалларнинг янги хоссаларини ўрганиш	1	1		1		1	
5.	Техник физика ва автоматлаштириш илмий текшириш институти	Россия Федерацияси	Ҳамкорлик бўйича шартнома	Техник жараёнларни кузатиш учун радиоизотоп асбобларидан фойдаланиш, намлик зичлигини ўлчовчи курилмаларини эксплуатация қилиш билан танишиш	1	2		1	1		1
6.	“РОСАТОМ” Давлат корпорацияси	Россия Федерацияси	Илмий-техник ҳамкорлик бўйича шартнома	Сувли радиофаол чиққиндиларни тозалаш соҳасида малака ошириш	3	1	1		1	1	1
Жами:					11	8	1	6	3	5	4
Барчаси:					51	32	18	16	15	18	16

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “21” ноябрдаги ПҚ-4526-сон қарорига
7-илова

Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукуматининг айrim хужжатларига киритилаётган ўзгартиришлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 20 июлдаги “Фан ва олий таълим соҳаси ходимларининг меҳнат ҳаки миқдорини янада ошириш, илмий ва илмий-техник фаолият натижалари жорий этилишини давлат томонидан қўллаб-кувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3876-сон қарорининг 2-банди иккинчи хатбошиси қуидаги таҳрирда баён этилсин:

“2018 йил 1 августдан Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси бошқарув аппарати ходимларининг иш ҳаки миқдорини 2 баравар, 2020 йил 1 январдан 25 фоизга ошириш”.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 18 майдаги “Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг янгидан ташкил этилган илмий-тадқиқот муассасалари фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 292-сон қарорининг (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2017 й., 20-сон, 371-модда) 2 ва 3-иловалари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансан.

3. Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси фанлар академиясининг илмий муассасалари тузилмасини янада мақбуллаштириш ва фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 33-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚХТ, 2012 й., 6-сон, 63-модда) 6-бандининг биринчи хатбошиси қуидаги таҳрирда баён этилсин:

“6. Белгилансинки, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг обьектларини сотиш ҳамда илмий муассасалар ходимлари сонини оптималлаштириш ҳисобига маҳсус ҳисоб рақамида йигиладиган маблағлар, Фанлар академиясининг бошқарув аппарати ва илмий муассасаларининг илмий ва моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, замонавий юқори технологик илмий асбоб ускуналар, компьютер техникаси, мебель, автотранспорт воситалари, тажриба базалари учун қишлоқ хўжалик техникасини сотиб олиш, бино ва иншоотларни ялпи ва жорий таъмирлаш, шунингдек, сотилаётган обьектларда жойлашган институтлар ва уларнинг бўлинмалари, асбоб-ускуналари ва мулкини кўчириш билан боғлиқ харажатларни қоплашга мақсадли йўналтирилади”.

